

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR
OFFICERSFÖRBUNDET
NR 5 | 2013

50 000 MINOR KVAR I ÖSTERSJÖN

SIDAN 18

GMU:
Många skador
orsakar avhopp
SIDAN 12

SOM-UNDERSÖKNING:
Lågt stöd för
internationella
insatser
SIDAN 14

Försvårshögskolan
kritiseras

SIDAN 4

Ala Lombolo rensas
från granater

SIDAN 6

Regeringens krav
leder till obalans

SIDAN 31

> En bidragande orsak till de fysiska besvären är att belastningsökningen sker för snabbt

Helena Larsson, medicine doktor

LEDARE

3 Oroväckande många avhopp från GMU

NYHETER

- 4 FHS kritiserar av egen forskare
- 5 Rektor medger problem
- 6 Røjdykare sanerar sjö
- 7 Försvarets helikoptrar kan stödja polisen
- 8 Ny organisation på HKV
- 9 Lugn insats för Carlskrona
- 10 Mindre resurser – mer ansvar
- 11 Syrien: Nej kan bli ja med nytt mandat
- 12 Skador vanlig orsak till avhopp under GMU

REPORTAGE

14 Svagt stöd för försvaret hos svenska folket

FÖRBANDSBESÖK

18 Skarpt läge på HMS Kullen

ANALYS

24 Försvarsberedningens rapport

FÖRBUNDSNYTT

- 28 Nyheter i Officersförbundets personförsäkringar
- 29 Nya insatstillägg
- 30 Årets avtalsrörelse har startat
- 31 Pressmeddelande
- 32 Nya avtal om timsemester och föräldralön

INSÄNDARE

- 34 Försvarsmaktens personalstruktur
- 35 Tre Kronor mot nya djärva mål?

> PRESIDIUM

FÖRBUNDSORDFÖRANDE:

Lars Fresker. Tel: 08-440 83 47,
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@officersforbundet.se

1. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Johnas Mård. Tel: 0455-853 27,
Mobil 0703-20 23 49
johnas.mard@officersforbundet.se

2. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Maria von Below. Tel: 0920-234 000
maria.vonbelow@officersforbundet.se

> FRÅGOR

Frågor kring medlemskap, medlemsuppgifter och försäkringar

Susanne Bredberg och Monica Hornegård
08-440 83 30. Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd: 08-440 83 30

Frågor kring information, press och hemsida

Daniel Skoglund 08-440 83 49, 076-525 40 85
Eva Langlet 08-440 83 34, 070-654 45 00

> REDAKTION

OMSLAGSBILD

Foto: Charlotte von Friedrichs

ANSVARIG UTGIVARE

Peter Löfvendahl 08-440 83 56
peter.lofvendahl@officersforbundet.se

CHEFRÉDAKTÖR

Daniel Skoglund 076-525 40 85
daniel.skoglund@officersforbundet.se

REPORTRAR

Linda Sundgren 0708-20 39 88
linda.sundgren@officersforbundet.se

ADRESS

Förbundskansli/tidningsredaktion
Box 5338, 102 47 Stockholm
Besöksadress: Sturegatan 15, 4tr

TELEFON

Växel 08-440 83 30

FAX

08-440 83 40

ANNONSER

Irmér Media AB, 08-742 10 08
info@irmermedia.com
Annons boka senast 1 vecka före redaktionellt manusstopp.

LAYOUT

Produktionsdesign AB

TRYCK

Ljungbergs tryckeri,
Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 6, 17 september
Nr 7, 22 oktober

INSÄNDARE

Insändare som överskrider
3500 tecken inklusive
blanksteg tas ej emot.

Eftertryck utan skriftligt
tillstånd från redaktionen
förbjudes.

Insändare skickas till:
info@officersforbundet.se

Oroväckande många avhopp från GMU

Även detta år hade sommarsemestern ett slut! Dags att vända tillbaks dygnet för att åter inrätta sig i arbetstider och arbetsuppgifter.

En av de nyheter som media rapporterat om i sommar och som fick mig att reflektera lite extra var att hela 35 procent av de tjejer och killar som påbörjar GMU, Grundläggande Militär Utbildning, väljer att avbryta den i förtid eller att inte söka arbete i Försvarsmakten, FM, efter avslutad utbildning. Det låter i mina öron som ett enormt misslyckande att Försvarsmakten attraherade dem till att frivilligt genomgå ett stort antal antagningssteg för att få påbörja utbildningen, men sen blir det hela inte mer intressant än att vissa inte slutför påbörjad utbildning och ytterligare ett antal säger hejdå direkt de är klara med utbildningen utan att ens söka anställning i Försvarsmakten. Vad beror det på?

Säkert har varje val att inte fullfölja och söka anställning sin egen bakgrund och historia, men några mer övergripande problem finns det också!

För bra utbildning!

Ett problem jag fått beskrivet för mig är att GMU faktiskt är en lite för bra utbildning. Och hur kan det vara ett problem? Jo, det finns de som redan innan de påbörjar GMU är rätt övertygade om att de aldrig kommer att söka anställning i Försvarsmakten, de ser bara utbildningen som meriterande för att få ett arbete. FM själva driver tyvärr på detta fenomen genom att på hemsidan saluföra utbildningen med "ÖB, VD eller PT? GMU är värdefull var du än hamnar", istället för att tydligare påpeka hur välkommen och behövd man är in i FM om man genomgår GMU.

Vidare förstår man att det finns unga människor som inte vill fortsätta vidare in i en organisation när de upptäcker att organisationen inte kan leva upp till den värdegrund den före-

språkar. För tittar man på rekryternas utvärderingar av GMU så har hela 17 procent någon gång under dessa tre månader känt sig diskriminerade av befäl. Där har vi alla ett gemensamt ansvar: i varje kontakt med dessa rekrytera ska vi ta väl hand om dem, skapa ett intresse för verksamheten och visa dem respekt från första kontakten. De har av fri vilja sökt sig hit, och de kan när som helst lämna om de inte trivs. Därför måste vi varenda dag under hela deras utbildning rekrytera dem så de känner sig välkomna, annars stannar de givetvis inte kvar.

Inte allas "verklighet"

Sedan finns det självklart också rena felrekryteringar. Det finns de som tidigt eller efterhand inser att de tjänster GMU leder till inte alls lockar på det sätt de förväntade sig. Till del tror jag att det kan bero på att de filmer som ingår i FM rekryteringskampanjer bara visar på en liten del av vad många av oss anställda tycker att "vår verklighet" faktiskt består av. Och när man på GMU sedan blir informerad om de befattningar man kan söka till och det går upp för den unga spänningssökande individen att man i många befattningar inte alls undsätter drabbade efter storm, försvarar mänskliga rättigheter i krigshärjade länder eller säkrar mattransporter vid humanitära katastrofer, så falnar intresset.

Tack och lov görs det nu justeringar för att utveckla GMU och för att mötet med FM ska bli bättre. Ledtiderna för de sökande kortas för att intresset hos en ung och ivrig åldersgrupp inte ska hinna svalna mellan ansökan och inryck. Utbildningen förlängs något för att sänka det höga utbildningstempot, och för att minska antalet skador. Yrkesvägledningen har av

Foto: Mikael Silkeberg

någon anledning varit nedprioriterad men detta jobbar man nu på att rätta till. Det har inte funnits tillräckligt med tid att informera om vilka befattningar man kan söka och det är klart att det kan vara svårt att motivera sig att genomgå tre månaders utbildning med högt tempo om man inte har målet klart för sig.

Lyssna till de som lämnar

Att mer än en tredjedel av de som påbörjar GMU inte fortsätter in i en anställning i FM är ett misslyckande som slösar både pengar och resurser, och det är nu viktigt att fortsätta gå till botten med varför det ser ut som det gör. Kanske både rekryteringsformen och själva utbildningen behöver justeras? Tyvärr är det de som inte fortsatte in i en anställning som sitter på många av svaren på hur det kan bli bättre. Och deras svar måste lyssnas på så att resurser och kraft läggs på rätt saker.

LULEÅ 19 AUGUSTI 2013

MARIA VON BELOW, ANDRE VICE ORDFÖRANDE

> KANSLIET

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@
officersforbundet.se

Kamrer Susanne Skäfte

Assistenter

Barbro Kristiansson
Berit Fekete

Ombudsmän

Pelle Avelin, Patrik Larsson
Conny Jansson, Mikael Boox
Mikael Kenttälä, Fredrik Norén

Medlems- och försäkringservice

Monica Hornegård
Susanne Bredberg

Förhandlingschef

Niklas Simson

Informations-, press och webbansvarig

Daniel Skoglund

Informatör/Redaktör

Eva Langlet

Officersförbundets

förtroendevalda revisorer

Torbjörn Ekelund
Per Thulin

Adress

Officersförbundet
Box 5338, 102 47 Stockholm

Telefon

08-440 83 30

Fax

08-440 83 40

E-post

kansliet@officersforbundet.se

FHS kritiseras av egen forskare

Om två år planerar Försvarshögskolan att ansöka om examenstillstånd för forskarutbildning. Men en färsk rapport visar att FHS inte ens i alla delar uppfyller de krav som ställs på den lägre examensrätt man har idag.

– Att då prata om att söka tillstånd för forskarutbildning är enligt min bedömning inte trovärdigt, säger Håkan Edström, forskare och officer som skrivit rapporten.

I våras meddelade Försvarshögskolan att man tänker söka examenstillstånd för en forskarutbildning. Vilket ämne som blir aktuellt för tillståndsprövning är ännu inte bestämt, men skolans forskningschef, Martin Norsell, säger att det kommer att bli inom området militär och civil krishantering. Vägen till en examinationsrätt tycks dock vara lång. En av skolans egna forskare har granskat de två utbildningar som idag ges på masternivå, statsvetenskap och krigsvetenskap. I sin rapport slår han fast att statsvetenskap står på en stabil akademisk grund och uppfyller de vetenskapliga krav som högskolelagen ställer. Ämnet krigsvetenskap har däremot stora brister och flera områden inom utbildningen pekats ut som otillräckliga. Det gäller bland annat kurslitteratur, lärarkompetens och forskning.

Lärarkompetens ifrågasätts

– Enligt högskolelagen ska högskoleutbildningar vila på en vetenskaplig grund med en nära koppling mellan forskning och utbildning. Det kan man inte påstå att krigsvetenskapen gör fullt ut ännu, säger Håkan Edström.

Edströms genomgång visar att

Foto: Anders Wiklund – Scanpix

Otillräcklig kurslitteratur är ett av problemen på utbildningen i krigsvetenskap.

knappt 35 procent av kurslitteraturen inom krigsvetenskap är forskningsbaserad. Resterande material är producerat av myndigheter eller utgivet av icke akademiskt förlag. Motsvarande siffra inom statsvetenskapen är drygt 90 procent. Ett annat problem är kompetensen hos kursansvariga och examinatorer. I rapporten framgår att det är vanligt att låta officerare utan egen högskoleutbildning vara såväl kursansvariga som examinatorer på magisternivå. Av de 15 kurserna inom krigsvetenskap är det ingen som leds av en person med forskarutbildning inom det ämnet, trots att flera sådana finns anställda på FHS. Uppdragen innehas istället främst av officerare och i ett enstaka fall av en akademiker med annan ämnesbakgrund.

– Krigsvetenskap verkar ha satt

officerare som ansvariga för kurserna och sedan lånar man in akademiker till vissa moment. Enligt min mening borde man göra precis tvärt om, att akademiker ansvarade för kurserna och att officerare tas in för att krydda med praktiska erfarenheter, säger Edström.

– Det tyder på en omfattande brist på respekt för den akademiska professionen. Ingen skulle någonsin komma på tanken att sätta en arméofficer som chef för en flygflottilj, men erfarenhet av högskolevärlden för den som ska leda en akademisk utbildning verkar inte anses nödvändigt.

Utbildade forskare

Edström har även granskat användningen av de cirka 25 miljoner i forsknings- och utvecklingsmedel som årligen kommit ämnena till

Ingen skulle någonsin komma på tanken att sätta en arméofficer som chef för en flygflottilj

del de senaste åren. Medan man inom statsvetenskapen använder lejonparten av pengarna till forskning, som dessutom bedrivs av utbildade forskare, går anslagen inom krigsvetenskapen ofta till annat.

– En stor del går till lärare som ska forska fast de saknar forskarutbildning. Pengar har också används till att betala strötimmar för enskilda anställda, men på tio eller trettio timmar är det ingen som hinner bedriva någon forskning, säger han.

Håkan Edström tycker dock att utvecklingen på FHS går i rätt riktning.

– Jag ser tendenser till progression i materialet. Men det är inte tillräckligt bra och tar, enligt min mening, alldeles för lång tid.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

OLYCKA PÅ HMS CARLSKRONA

I mitten av augusti inträffade en olycka ombord på HMS Carlskrona. En av de tunga kulsprutorna lossnade från sitt fäste vid en planerad skjutövning. Två sjömän fick lindriga skador av splitter och

mindre brännskador. Kulsprutan lossnade från fästet men hur det kunde ske vet man ännu inte, säger Anders Kallin, informationschef, HMS Carlskrona

Chefen för ME03 utfärdade

omedelbart efter olyckan ett förbud att använda de tunga kulsprutorna. Därefter har också Försvarsmakten och FMV i samverkan utfärdat ett totalt skjutförbud tills dess att utredningen är klar.

Militärpolis har startat en utredning som sedan ska lämnas den vidare till marintaktiska staben på Högkvarteret för vidare handläggning. (EL)

Rektor medger problem

Att få tillstånd att examinera på forskarnivå skulle betyda mycket för både skolan och officerskåren, enligt FHS rektor. Men han stämmer samtidigt in i kritiken mot högskolan och medger att mycket arbete återstår.

FHS rektor, Romulo Enmark, duckar inte för den kritik som förts fram under våren. Han säger sig vara väl medveten om att skolan behöver förbättra sig inom flera områden.

– Vi hymlar inte och vi har stora utmaningar framför oss. Håkans rapport [läs artikel här intill] stämmer överens med den övergripande bild vi har, även om vi inte är överens om varenda detalj, säger Enmark.

Kritiken är inte ny. Skolan har under de senaste åren upprepade gånger kritiserats för att inte alltid vara tillräckligt vetenskaplig och felaktigt använda pengar. Bristerna beror, enligt Enmark, på den smått kaotiska situation som rådde på FHS när han tog över som rektor 2011.

Städat upp

– Jag har fått ägna mycket tid åt att städa upp. Men det har varit nödvändigt att först få ordning på de administrativa systemen för att därefter kunna utveckla kärnverksamheten, säger han.

Men behovet att utveckla ett eget forskningsämne var något som Enmark tidigt tog upp och som både han och forskningschef Martin Norsell står fast vid. De menar att det skulle stärka lärosätets profil, men också ge officers-

Med ett eget forskningsområde skulle även officerare få högre status i den allmänna debatten

kåren mer tyngd i den allmänna samhällsdebatten.

– Om en läkare presenterar nya rön eller yttrar sig i en medicinsk fråga är det ingen som ifrågasätter det. De har en akademisk specialkompetens att luta sig mot. Med ett eget forskningsområde skulle även officerare få högre status i den allmänna debatten, säger Martin Norsell.

Svår fas

Nu pågår ett arbete där FHS olika ämnesområden ställer samman inlagor om vad just deras område skulle kunna bidra med till det nya ämnet. Men om målet att lämna in en tillståndsansökan till 2015 kommer att uppnås är osäkert.

– Tidpunkten beror egentligen på att mitt förordnande löper ut 2016 och det är bra att bibehålla ledningen över en sådan här stor process. Men märker vi att vi inte är mogna för en forskarutbildning 2015 är jag den första att revidera datumet.

Enmark säger att mycket arbete återstår innan högskolan är redo för en forskarutbildning inom det krigsvetenskapliga blocket. Hur

Foto: Rickard Kilström

Försvarshögskolans rektor Romulo Enmark håller med om del av kritiken.

mycket det rör sig om ska förtydligas under hösten, inte minst i samband med granskningen av utbildningarna inom krigsvetenskap som Universitetskanslerämbetet (tidigare Högskoleverket) ska göra. Den pågående förändringen på FHS har skapat både oro och förhoppningar bland skolans anställda. Hur de

olika ämnesområdena kommer att se ut framöver är oklart.

– Vi är inne i en svår fas och utfallet beror på många faktorer. Men om inte vi eller vår omgivning tappar nerverna är jag övertygad om att det kommer att gå bra, säger Romulo Enmark.

LINDA SUNDGREN

PRIDEPARAD MED ÖB

Under årets Prideparad i Stockholm deltog för första gången en överbefälhavare

– Försvarsmakten är demokratis yttersta försvarare. I en demokrati är alla människor lika mycket värda oav-

sett kön, sexuell läggning eller etnicitet. Jag ville genom mitt deltagande sända min och Försvarsmaktens tydliga signal om allas lika värde, säger Sverker Göranson på försvarsmakten.se (EL)

FREDSBASKERMARSCH

Sveriges Veteranförbund Fredsbaskrarna arrangerade i juli en fredsbaskermarsch för att uppmärksamma Sveriges alla utlandsveteraner. 400 personer deltog i marschen som gick från Ystad till

Hindås utanför Göteborg. 70 000 kronor lyckades man samla till Kamrathjälpen som stöttar veteraner och deras anhörig genom att sälja Gula bandet under de 19 dagar som marschen pågick. (EL)

Röjdykare från Fjärde sjöstridsflottiljen rensar sjön från granater.

Fakta:

Ammunitionstypen består av 20 millimeter luftvärnsgranater som anskaffades under andra världskriget. Det fanns 173 lådor med 100 granater i varje begravda i botten-sedimentet av sjön. Man räknar med att det finns cirka 300 till 400 kilo kvicksilver i sjön.

Röjdykare sanerar sjö

Under sommaren har sjön Ala Lombolo i Kiruna rensats från ammunition. Det är bland annat röjdykardivisionen från Fjärde sjöstridsflottiljen som har haft till uppgift att plocka upp och spränga de 173 lådor med ammunition som finns på botten.

När årets insats avslutades i slutet av augusti så hade man hittat 172 av lådorna.

– Vi blir tvungna att fortsätta nästa sommar. Isen lägger sig redan i september så säsongen är kort, säger Johan Widerberg, fjärde sjöstridsflottiljen, som leder arbetet.

Lådorna tas upp och sprängs

Arbetet med att röja sjön började i juni. Man hade klart för sig från början hur mycket och vilken ammunition som skulle tas bort och förstöras men inte var i sjön den fanns.

För att söka efter lådorna dyker man utrustad med en metalldetektor. När den ger utslag så gräver man i dyn. Ett inte helt enkelt arbete då lådorna ligger mellan 40 centimeter och en meter ner i botten-sedimentet.

När en låda väl är funnen så friläggs lådan för hand från dyn. En nätsäck träs över lådan och kopplas sedan till en winchwire innan dykaren tar sig upp ur vattnet. Lådan hissas upp och in i ett splitterskyddsror som står på en bärgningsflotte. När lådan är upphissad transporteras flotten in till stranden, lådan lyfts in i en container som med lastbil transporteras till sprängplatsen. I containern finns en splitterskyddad kammare som skyddar om granaterna skulle detonera under resan.

– Det gäller att ta det lugnt, vara mjuk och följsam då ammunitionen är oerhört stötkänslig. Risken finns att ammunitionen sprängs på

vägen upp men då sker det tack och lov inuti röret, säger Johan Widerberg.

Ammunitionen sprängs därefter på skjutfältet Kalixfors en bit därifrån. Nästan allt sköts helt maskinellt för att undvika skador. Det är bara vid själva letandet och då säcken ska träs över lådan som det finns människor i närheten.

Kvicksilver

Att man röjer sjön Ala Lombolo beror inte på ammunitionen i sig utan på att sjön är full av kvicksilver sedan den tid då gruvindustrin använde sig av det när man analyserade malmen. Nu börjar sprickorna från gruvan närma sig sjön och då måste kvicksilver saneras för att inte i grundvattnet ska förenas. Och för att kunna sanera sjön från kvicksilver så måste de 173 lådorna med ammunition först avlägsnas.

Det finns över 100 sjöar där För-

svarsmakten på 1950-talet dumpade

ammunition som var hanteringsosäker. Men det är inte särskilt vanligt att man plockar upp den utan istället försöker man ta reda på var ammunitionen finns så att man vid till exempel dragning av nya vattenledningar vet vilka områden som ska undvikas.

– Ammunitionen ligger säkert där den ligger så länge man inte rör den och Försvarsmakten hade i alla fall så mycket vett att de dumpade ammunitionen i djupa sjöar med mjuk botten, säger Johan Widerberg.

Insatsledare Johan Widerberg

EVA LANGLET

> NOTISER

MILITÄRFACKLIG LEDARE FÄNGSLAD I SPANIEN

Flera medlemmar i den spanska fackliga organisationen AUME (Unified association of the Spanish military) har sedan april i år arresterats. Bland dem finns organisationens president, Jorge Bravo, som

dömdes till 31 dagars fängelse efter ett uttalande i pressen där han ansåg att man borde spara in på vidlyftiga försvarsutgifter istället för soldaternas löner. AUME:s generalsekreterare fördömer myndigheter-

nas agerande och uppger på organisationens hemsida att det inte är att betrakta som något annat än en attack mot yttrandefriheten och militärens rätt att organisera sig. På flera håll i Europa, däribland Spanien

och Italien, motsätter sig statsmakterna facklig organisering bland militärer med motivering att det kan äventyra säkerhet, lojalitet och stridsvilja. (LS)

Försvarets helikoptrar kan stödja polisen

Förvarsdepartementet har tagit fram ett förslag på hur Försvarmakten kan stödja polisen med medeltung helikopterkapacitet vid allvarliga händelser som terrorism och annan grov brottslighet.

Förslaget, som under sommaren varit på remiss hos bland andra Försvarmakten och Officersförbundet, innebär att Försvarmakten ska tillhandahålla polisen stöd med medeltung helikopterkapacitet med tio flygtimmar per vecka under dagtid måndag till fredag från och med den första januari 2014 och från och med den första januari 2015 även under lördag till söndag. Beredskap för tillgänglighet dygnet runt, året om, ska sedan finnas från och med den första januari 2016.

Utredaren menar att för att det i praktiken ska vara möjligt för poli-

ser och militär personal att agera gemensamt så krävs det övning och träning både när det gäller planering, flygning och ledning. En gemensam förmåga måste skapas och vidmakthållas.

Polisen och Försvarmakten bör få i uppdrag att gemensamt genomföra en analys av de norska erfarenheterna av terrorattentatet den 22 juli 2011 när det gäller behovet av ett helikopterstöd och hur det bör dimensioneras.

Försvarmakten stödjer i stort utredarens förslag, men vill samtidigt understryka vikten av att ett flexibelt synsätt på beredskapsläggning, inställelsetider och samverkan är fundamentalt i det fortsatta arbetet med utveckling av konceptet. Utredaren menar att det är önskvärt att en helikopter kan lyfta inom 15 minuter något som Försvarmakten bedömer är en för hög

Foto: Kim Svensson – FFB

Normal tillgänglighet kan vara en timme menar Försvarmakten.

ambition. En sådan kravnivå riskerar att binda upp ett helt helikoptersystem till mycket höga kostnader. Preliminärt anser Försvarmakten att den normala tillgängligheten bör vara en timme.

Även Officersförbundet biträder i huvudsak utredarens förslag.

Officersförbundet anser att utredaren underskattat behovet av personal för att upprätthålla stöd till polisen 24/7/365 om EG-direktivet om arbetstid och arbetstidslagen ska kunna följas.

EVA LANGLET

Onödigt bortfall längs rekryteringskedjan

Avhoppen under rekryteringen av militär personal är stort. Nu genomför FM förändringar för att få fler att stanna kvar.

På uppdrag av regeringen har FOI granskat Försvarmaktens rekryteringsprocess. I en rapport från i juni framgår att bortfallet är stort under processen, från ansökan om rekryttest till genomförd GMU. Analytiker Mattias Johansson har skrivit rapporten.

– Bortfall är inte fel i sig. Det kan handla om personer som inte klarar testerna eller som helt enkelt är olämpliga för arbete inom försvaret. Men det finns också ett onödigt bortfall och det vill man komma åt.

Som onödigt bortfall nämner

Mattias Johansson de som hoppar av därför att tiden för antagningsprovning inte passar och det inte ges chans att boka om. Eller de som tvingas sluta på grund av skador efter en alltför snabb stegring av fysisk ansträngning under utbildningen.

Fler ansökningar

– Men Försvarmakten har redan aviserat förändringar till nästa år som sannolikt kommer att minska bortfallet. Bland annat ersätts den omgångsstyrda rekryteringsprocessen av en kontinuerlig rekrytering. Dessutom ska den sökande själv kunna boka tid för möte via webben.

Rapporten visar också på vissa positiva trender. Antalet ansök-

ningar har i år ökat med 50 procent jämfört med 2012. Även andelen kvinnliga sökanden har ökat markant. Hela rekryteringsprocessen tar mellan 16 och 24 veckor från

ansökan till besked om antagning. Därefter följer en tre månaders utbildning.

LINDA SUNDGREN

Väntade utmaningar vid rekrytering

I 2013 års upplaga av FOI-publikationen, Strategisk utblick, presenteras Försvarmaktens framtida utmaningar vad gäller rekrytering samt förmåga att behålla befintlig personal. Här följer några av dem:

- Att konkurrera om den unga arbetskraften när konjunkturen vänder.
- Att behålla ungdomar, som är mer rörliga på arbetsmarknaden idag jämfört med tidigare, under de i snitt sex år FM räknat med.
- Att synas i samhället där en låg andel av befolkningen har militär erfarenhet.
- Att se till att bilden av FM som ges i marknadsföring och rekryteringskampanjer stämmer överens med verkligheten.

ÖVER 2000 DÖDA I DRÖNARATTACKER

USA har genomfört mellan en och två drönarattacker (obemannade flygplan) i veckan i Pakistan sedan 2008.

Attackerna har främst ägt rum i norra Pakistan, nära gränsen till Afghanistan, i syfte att besegra al-Qaida och för-

svaga talibanrörelsen. Dödsoffren uppskattas till minst 2 350 personer, däribland dussintals högt uppsatta ledare för militanta rörelser, men också minst ett par hundra civila. Det här framgår av en nypublicerad rapport från FOI av

forskare Samuel Bergenwall. Bergenwall skriver att drönarna visserligen inskränkt al-Qaidas möjlighet att operera från Pakistan, men också fått en rad negativa effekter. Ett stort antal civila har dödats, spänningen mellan

USA och Pakistan har ökat, lokala radikala grupper tycks ha fått ökat folkligt stöd och internationellt behåller al-Qaida sin ställning. Bergenwall konstaterar att i slutändan riskerar drönar-kriget att bli kontraproduktivt. (LS)

Omstrukturering först 2018

Den 26 augusti överlämnades Försvarmaktens redovisning till regeringen angående hur man ska hantera uppgiften att minska lönekostnaderna med 500 miljoner kronor fram till 2019 (Regeringsbeslut 5).

Försvarmakten skriver på sin hemsida att åtgärder måste vidtas löpande men att en större omstrukturering bör genomföras tidigast 2018.

– Den planering som ligger till grund för arbetslägesredovisningen innebär konsekvenser för både uppbyggnaden av insatsorganisation 2014 och den operativa förmågan, säger Jan Salestrand, chef för ledningsstaben vid Högkvarteret.

Officersförbundet, som är mycket kritisk till hur regeringen hanterar Försvarmaktens personalbehov, är enig med Försvarmakten om de stora konsekvenser som regeringens krav på ändrad planering leder till.

Läs Officersförbundets pressmeddelande på sidan 31.

Ny organisation på HKV

Från den första januari kommer HKV att få en ny organisation. 1070 befattningar ska minska till cirka 870. En anledning till omorganisationen är att få en enklare och tydligare ansvarsfördelning mellan ledningarna, säger Mats Blom som är stabschef på ledningsstaben.

Omorganisationen är delvis en konsekvens av den utredning som redan 2009 konstaterade att det fanns ett behov av att justera organisationen för att få bättre förutsättningar för ett tydligt ledarskap mot förbanden, stärkt strategisk ledning och förskjuta arbetet från planering till genomförande.

Tydligare roller

Nu ska den nya organisationen intas. En viktig förändring är att inspektörerna för armén, marinen och flygvapnet flyttar från insatsledningen till produktionsledningen och kommer att ha en tydligare roll gentemot förbanden.

Under hösten kommer den nya organisationen att bemannas genom arbetsledningsbeslut. Förhållandet mellan specialistofficerare och officerare kommer att se ungefär likadant enligt Mats Blom. Eftersom

det arbetet gjordes redan förra året då kategorin specialistofficerare infördes på HKV.

Risk för lägre löneökningar

Göran Carlsson, ordförande i OFR/O HKV och ledamot i Officersförbundets styrelse menar dock att flera av officerarna kommer att bli placerade på befattningar för specialistofficerare i den nya organisationen och att det kan komma att leda till en lägre framtida löneutveckling då det är en allmän uppfattning bland politiker och arbetsgivare att specialistofficerare är ”billigare” än officerare.

– De flesta kommer arbeta kvar och jobba precis som förut. Men de som får byta till en OR-befattning kommer inte få lika feta löneökningar framöver, säger Göran Carlsson.

Den nya organisationen ska intas den första januari 2014. Den innebär att drygt 100 personer kommer att behöva sluta fram till dess. Arbetet med att bemanna de nya befattningarna startar i september.

– Vi kan inte utesluta att några kommer bli övertaliga men vi tror inte att det blir så många eftersom vi lämnar över en del befattningar till FMV, vi har naturliga avgångar under den närmaste tiden och en

del tidsbegränsade projekt som behöver bemannas, säger Mats Blom.

Inga pensionserbjudanden

Det kommer dock inte bli aktuellt med något generellt erbjudande om pensionsättning denna gång utan sådana erbjudanden kommer riktas till enskilda individer. Göran Carlsson menar att ett generellt erbjudande hade varit att föredra.

– Det kan hända att vissa av dem som får ett riktad erbjudande ser det som ett slag i ansikte, medan andra som inte omfattas av erbjudandet uppfattar det som orättvist. Jag anser dessutom att uppfattningen om att det finns ett överskott på överstelöjtnanter är felaktig. Det känns som om varje omorganisation inleds med svepande uttalanden om övertalighet, men när omorganisationen väl är genomförd, klagar alla på att det fattas folk för att lösa alla uppgifter. Uppgifterna är däremot fredade mot nerdragningar.

Detaljerna i den nya organisationen beslutas av C HKV i slutet av september. Därefter genomförs det konkreta bemanningsarbetet i huvudsak under oktober och november.

EVA LANGLET

Rättelse:

Hallin den andra kvinnliga generalen

I OT nr 4 skrevs att Lena Hallin var svenska försvarets första kvinnliga general. Detta är inte korrekt. Ann-Marie Göransson, tidigare generalläkare, var den första kvinnliga generalpersonen med graden generalmajor. Det Officerstidning-

en avsåg att framhålla var att Hallin var den första kvinnan som nått generals grad utifrån en karriär enbart som ren yrkesofficer, dessutom i det så kallade generalitetet (armén och flygvapnet).

DANIEL SKOGLUND

Norge inför kvinnlig värnplikt

Med överväldigande majoritet röstade norska stortinget den 13 juni för könsneutral värnplikt. Därmed blir Norge första land i världen att införa det. Även Israel har kvinnlig värnplikt, men med olika uppgifter för män och

kvinnor. I Norge ska alla delta på lika villkor. Politikerna hoppas att antalet kvinnor i försvaret ska dubbleras till 2020 och öka jämställdheten. Beslutet om kvinnlig värnplikt träder ikraft 2015.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

FÖRSÖK MED KORTAD SOU FORTSÄTTER

Försvarmakten vill skapa fler vägar till yrkesutveckling för anställda soldater och sjömän. Under 2013–2014 genomför man därför försök med en förkortad specialistofficersutbildning

(ASOU). Den vänder sig till gruppbefäl som har cirka 4 års erfarenhet som soldat eller sjöman. Om försöket slår väl ut så permanentas det först från utbildningsåret 2016–2017 men

försöksutbildningarna kommer att genomföras även under utbildningsåret 2014–15 och preliminärt 2015–16. (EL)

RAOUL WALLENBERG

Svenska regeringen har instifta en dag till diplomaten och krigshjälten Raoul Wallenbergs ära. Det var efter förra årets 100-årsjubileum, som firades i över 50 länder, som kultur-

Foto: Anna Norén – FBB

HMS Carlskrona har avslutat insatsen i Adenviken.

Carlskrona, ME03

Insatsperiod: 6 april till 6 augusti
 Avverkad distans: 3 6897 sjömil vilket motsvarar 1,5 varv runt jorden.
 Gångdagar: 148
 Helikopterstarter: 278
 Flygtimmar med helikopter: 257
 Eskorter: Sex eskorter inom FN:s livsmedelsprogram, WFP, har genomförts av EU Navfor under insatstiden och 21 290 ton livsmedel har nått behövande i Somalia.
 Kapningar: Ett fartyg blev kapat i Adenviken under de tre månader Carlskrona var på plats.

Källa: Anders Kallin, informationschef, HMS Carlskrona

Färre piratattacker i Adenviken Lugn insats för Carlskrona

Antalet piratattacker i farvattnen utanför Somalia har sjunkit kraftigt och nådde i juli den lägsta nivån på sju år. Enligt doktorand Karl Sörenson har marinens närvaro sannolikt bidragit till den positiva utvecklingen.

I april skickade Sverige för tredje gången styrkor till EU Navfor och operation Atalanta. I augusti kunde man återvända efter en relativt lugn insats. Sjöroveriet utanför Somalia har minskat rejält och nedgången tycks fortsätta. Under de fyra månader Carlskrona befann sig i området skedde endast en attack i Adenviken, då ett indiskt fraktfartyg med 14 mans besättning bordades. Efter att marinen uppträckt fartyget valde piraterna att avbryta operationen och ge sig

av. Karl Sörenson, doktorand vid Försvarshögskolan och Kungliga tekniska högskolan, har följt utvecklingen i Adenviken sedan 2007. Under två veckor i juni var han ombord på Carlskrona för att studera det operationella arbetet på plats.

”Mindre lukrativt”

– Den här delen av insatsen är nog den som passar oss bäst. Carlskrona med helikopter är en bra plattform för de förhållanden som nu råder med längre ledtider och framskjutten spaning, säger Karl Sörenson.

Att sjöroveriet i området minskat beror, enligt Sörenson, på flera saker. Situationen inne i Somalia har stabiliserats, den civila sjöfarten har blivit bättre på att skydda sig (även svenskflaggade fartyg tilläts numera ha beväpnade vakter ombord) och

marinen har hela tiden varit närvarande och satt press på piraterna.

– Sammantaget har det blivit mindre lukrativt och mer riskfyllt att ägna sig åt sjöroveri, konstaterar Sörenson.

De militära operationerna inom Atalanta har främst handlat om övervakning till sjöss och helikopterspaning längs kusterna. Med tiden har mandatet utökats och vid ett tillfälle har ett piratlager på en strand beskjutits från helikopter.

– Det är klokt att vara sparsam med den typen av operationer samtidigt som det kan vara bra att visa att man kan. Det finns alltid en risk att man råkar skjuta någon oskyldig, som ett barn som skickats till lägret med mat.

– Att sätta iland styrkor och klampa in i Somalia ska man heller inte göra, det har vi sett prov på tidigare.

Grupper inne i landet som annars strider mot varandra sluter sig samman och det kan bli mycket farligt.

”Stegvis nedtrappning”

Att piratattackerna nu minskar väcker frågan om behovet av fortsatt militär närvaro i området. I det kärva världsekonomiska läge som råder innebär insatsen en betungande utgift för många länder. Karl Sörenson tror på en stegvis nedtrappning, med möjlighet att åter öka närvaron vid behov.

– Piraterna är ekonomiska opportunister som ligger och provtrycker lite då och då. Förändras situationen i Somalia, vilket den gjort flera gånger tidigare, och piraterna märker att marinen dragit sig tillbaka kan attackerna mycket väl öka igen.

LINDA SUNDGREN

FÅR EGEN DAG

ministern beslöt att viga en dag till hans ära. Den 27 augusti är från i år den officiella Raoul Wallenbergdagen. Kanada, USA och Argentina har redan dagar för att hylla honom. (LS)

FÖRTYDLIGANDE: OM RAKA ÅTTOR PÅ A9

I förbandsbesöket på A9 smög sig ett fel in i ett citat av soldaten Patrick Johansson rörande arbetstidsplaneringen på förbandet. Han nämnde vid intervjun att det hänt att det på olika

enheter på A9 planerats in åtta timmars arbetsdagar några tillfällen i månaden, varefter de planeringsansvariga bett soldaterna anpassa sin arbetstid efter principen "ge och ta".

I citatet skrevs att det planerats in åtta timmars arbetsdagar för hela månaden, men uttalandet avsåg alltså enstaka dagar i månaden. (DS)

Foto: Mats Laggår

Svenska soldater på fotpatrull i grannskapet vid den svenska basen Camp Northern Light, vid Mazar-e-Sharif.

Nytt skede i Afghanistan

Den nuvarande svenska styrkan i Afghanistan, FS 25 som har funnits på plats sedan i maj har haft en varm men lugn sommar utan några incidenter. Det beror till stor del på att vi tillbringar mer tid nu än tidigare inne på baserna, säger Mats Laggår, informationsansvarig.

Den svenska styrkan på drygt 200 man ingår nu i ett Nordiskt-Baltiskt samarbete tillsammans med Lettland, Norge, Finland och arbetet handlar numera mest om att vara rådgivande.

Vi har inte längre några soldater ute i fält tillsammans med Afghaner utan vi stöder framför allt officerare på hög regional och provinsiell nivå, säger Mats Laggår.

Som planen ser ut så ska Nato lämna Afghanistan 2014. Så en annan del av arbetet handlar om att skicka hem utrustning. FS 25 blir ändå avlösta i december av FS 26 eftersom det behövs personal under hela 2014 för att avveckla den svenska insatsen.

EVA LANGLET

Foto: Djon Eduard Petersen - Scanpix

Försvarssamarbete kan bli dyrare.

Försvarskris i Europa Mindre resurser – mer ansvar

USA kräver att Europa kliver fram och tar ett större ansvar för den globala säkerheten. Flera länder applåderar förslaget, men i praktiken kan det bli svårt att förverkliga.

– Med tanke på Europas ekonomiska svårigheter och budgetnedskärningar kommer man förmodligen inte kunna leva upp till förväntningarna, säger Anna Sundberg vid Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI.

Finanskris, minskade anslag, förmågebrist och försvarsreformer. Europas försvarsmakter har stora bekymmer samtidigt som USA flyttar fokus från Europa till Asien

och kräver större militärt ansvar av de europeiska länderna. Anna Sundberg har tillsammans med två kollegor granskat de omfattande försvarspolitiska förändringar som nu pågår. Rapporten kom i våras.

Trovärdighet urholkas

– Flera länder, som Frankrike, Storbritannien och Tyskland, pratar om att det här är en chans och möjlighet för Europa att ta ett större ansvar. Men risken är stor att man inte kommer kunna axla den rollen. Det kan få till följd att den transatlantiska relationen försämras och Europas trovärdighet som global aktör urholkas, säger hon.

Anna Sundberg konstaterar att till för bara något år sedan sågs ett ökat försvarssamarbete (som pooling and sharing) som lösningen på Europas ekonomiska och säkerhetspolitiska problem. Idag är samarbetsidén betydligt mer ifrågasatt.

– Man tror fortfarande att det är vägen framåt, men har samtidigt insett hur svårt det är. Vad ska man samarbeta kring? Med vem eller vilka? Och hur mycket vågar man lita på varandra? En del hävdar också att man inte tjänar något på att samarbeta och vissa menar att det till och med kan bli dyrare.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

SVENSK KOSOVOINSATS GRANSKAS

Försvarsmakten har beslutat att den svenska insatsen i Kosovo, 1999 till 2013, ska analyseras. Syftet är att ta tillvara erfarenheter från insatsen med tyngdpunkt på

politisk- och militärstrategisk nivå. Även Sveriges nationella vilja på Balkan ska redovisas. Projektet leds av insatsledningens avdelning för erfarenhetsanalys medan

Försvarshögskolans militärhistoriska avdelning, Totalförsvarets forskningsinstitut och Svenskt militärhistoriskt bibliotek står för genomförandet. Nästa höst ska

projektet vara klart och presenteras i såväl bokform som i en rapport. (LS)

Syrien: Nej kan bli ja med nytt mandat

Att regeringen sagt nej till att skicka trupp till Golanhöjderna betyder inte nödvändigtvis att Sverige inte kommer att vara på plats i Syrien längre fram.

– När det finns ett nytt färdigt FN-mandat att ta ställning till ska vi göra det. Jag utesluter inte att vi kan komma att bidra, säger försvarsminister Karin Enström.

Trots FN:s generalsekreterares vädjan om svensk trupp till övervakningsstyrkan, Undof, i Golanhöjderna på gränsen mellan Syrien och Israel har regeringen sagt nej.

– Mandatet innehåller begränsningar, inte minst vad gäller beväpning, och vi bedömer att vi inte kan genomföra uppdraget under rådande förutsättningar. Läget i Syrien är betydligt svårare och besvärligare nu än när mandatet inrättades, säger Karin Enström.

Obligatoriet

Hon utesluter dock inte ett svenskt deltagande om förutsättningarna förändras.

– Det som sker i Syrien är ett fruktansvärt mänskligt lidande. Vi har både möjlighet och skyldighet att vara med internationellt och i och med att vi avslutar ISAF nästa år ser jag ett ökat utrymme att kunna delta någon annanstans.

Säkerhet och risk är två av de faktorer som vägs in i beslut om att

Foto: Eric Roxfelt – Scampix

Regeringen säger nej till svensk trupp till Golanhöjderna.

skicka trupp utomlands. På frågan om införandet av obligatoriet på något sätt påverkar bedömningarna, svarar Enström undvikande.

– Obligatoriet var en viktig del för att kunna genomföra reformen, vi måste veta att all personal är

beredd att delta. Vi gör en mängd överväganden och tar alltid hänsyn till hot och säkerhetsläge, men ingen insats är riskfri och där behovet är som störst är det också ofta en farlig miljö.

LINDA SUNDGREN

Tysk försvarsmakt föreslår öppna dagis

I takt med att antalet kvinnor ökat i den tyska Försvarsmakten har också soldatfamiljerna, där båda parter arbetar inom försvaret, blivit fler. Att kunna förena familjeliv med arbete är en fråga som hamnat alltmer i fokus i tyska försvaret och vissa förändringar har också skett. En tjänst som ska underlätta för soldatfamiljer har tillsatts inom försvarsmakten. Tyska försvarsdepartementet har utfärdat rekommendationer om att personalchefer i försvaret ska ta hänsyn till de anställdas familjesituation i samband med beslut och bereda möjlighet till flexibla arbetstider och möjlighet att jobba hemifrån. Men enligt det tyska fackförbundet DBwV, återstår mycket att göra. Bland annat vill man att departementets rekommendationer ska bli bindande. Dessutom kräver man att Försvarsmakten tar ett större ansvar för de anställdas behov av barnomsorg, exempelvis genom att öppna dagis i myndighetens regi.

LINDA SUNDGREN

Saco fortsätter att växa

Sacos medlemsförbund fortsätter att öka sitt medlemsantal. Totalt blev ökningen 1,7 procent när man jämför halvårsskiftena 2012 och 2013. Den 30 juni hade Sacoförbunden totalt 636 027 medlemmar.

Officersförbundet är ett av de förbund som ökat mest, hela 5,4 procent, från 17688 till 18641 medlemmar.

EVA LANGLET

AVTALSRORELSEN ÄR IGÅNG

Förhandlingarna som startade i juni när parterna på det statliga området träffades för att byta yrkanden är åter igång och en tidsplan för arbetet är framtagen. Nuvarande

avtal är ettårigt och går ut 30 september i år.

Många förbund på offentliga avtalsområden är klara med årets förhandlingar. De allra flesta har hamnat på

treåriga avtal med en löneökning på 6,8 procent fördelat på dessa tre år.

Inledningsvis står parterna långt ifrån varandra. Arbetsgivarverket vill till exempel införa sifferlösa tillsvidare

reavtal något som arbetstagarparten motsätter sig. Läs mer vilka yrkanden arbetstagarorganisationerna respektive Arbetsgivarverket har på förbundssidorna, sidan 30. (EL)

Skador vanlig orsak till avhopp under GMU

Många rekryter drabbas av fysiska besvär och skador är en av de vanligaste orsakerna till avhopp under GMU. Individanpassad träning och kravanalyser behövs för att förbättra hälsan hos blivande soldater. Det menar medicine doktor Helena Larsson.

2011 påbörjade 1 545 personer grundläggande militär utbildning. Av dem valde hela 40 procent att inte fortsätta inom Försvarsmakten. Främsta orsaken till avhoppet uppgavs vara bristande motivation, näst vanligast var fysiska skador. Det framgår av en rapport som tagits fram av ett forskarlag vid Karolinska Institutet under ledning av Helena Larsson vid Försvarsmaktens HR-centrum.

– En bidragande orsak till de fysiska besvären är att belastningsökningen sker för snabbt under utbildningen. Utbildningen behöver individanpassas efter var och ens fysiska förmåga och förutsättningar, säger Helena Larsson.

Belastningsökningen sker för snabbt under utbildningen

Friska vid inryck

Av rekryterna i undersökningen hade 19 procent av männen och 30 procent av kvinnorna besvär innan de påbörjade GMU. Efter utbildningen rapporterade 31 procent av männen och 66 procent av kvinnorna någon form av kroppslig åkomma. Och de omfattande besvären beror inte på dåligt fysiskt skick hos rekryterna, säger Larsson.

– Jämfört med andra grupper vi undersökt tidigare, som värnpliktiga, officerare och utlandsstyrkan, är de här de ”friskaste” vi haft och många presterade långt över de krav som ställs i intagningsstesterna. Att det ändå var så

många som fick besvär tyder på att vi behöver göra förändringar i utbildningen.

När värnplikten skrotades och GMU:n infördes poängterade FM-ledningen att utbildningen skulle se exakt likadan ut på alla förband och för samtliga rekryter. Helena Larsson menar dock att man måste börja bli mer flexibel.

– Vi behöver göra kravanalyser för olika befattningar och sedan optimera utbildningen gentemot det. Alla befattningar är inte tunga, inte ens i Afghanistan, och ska man vara helt ärlig skulle nog de flesta klara av att jobba någontans i försvaret, säger hon.

Stor skillnad på förband

Att ändra inställning till utbildningens längd och upplägg ser hon också som nödvändigt.

– Man måste inte vara färdig soldat på tre månader. Efter GMU:n har man en provanställning på sex månader och då kan man fortsätta att bygga upp individens fysik.

Men avhoppet under utbildningen skiljer sig mycket mellan olika förband. Flest som slutar är det på AMF 1 i Berga medan samtliga på FMUndSäk i Halmstad och Östersund fullföljde sina utbildningar.

– Förbanden har olika kulturer. De som är vana att utbilda till hemvärnet har mentaliteten att alla ska hänga med, medan det nog är mer prestationsinriktat på andra ställen, säger Helena Larsson.

Planer på att förändra utbildningen finns redan. Bland annat kommer GMU:n att förlängas en vecka för långsammare belastningsökning.

LINDA SUNDGREN

Foto: Johan Lundahl – FFB

Fysiska skador leder till stora avhopp.

Avhopp bland rekryter under GMU 2011 vid olika förband

	Inryckta GMU	Avgångar under GMU	Fortsatt i FM	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Halmstad/Lv6	149	13,4	92	61,7
Halmstad/FMUndSäk	11	0	6	55,5
Halmstad/FMTS	38	18,4	24	63,2
Karlskrona/MarinB	221	8,6	164	74,2
Karlsborg/K3	78	11,5	48	61,5
Arvidsjaur/AJB	41	9,8	21	51,2
Berga/Amf 1	141	33,3	48	34
Skövde	178	19,7	99	55,6
Eksjö/Ing2	88	21,6	41	46,6
Enköping/LedR	132	3,8	84	63,6
Boden/I19	144	23,6	78	54,2
Boden/A9	49	14,3	27	55,1
Kvarn	61	13,1	41	67,2
Revinge	23	8,7	11	47,8
Falun	30	26,7	18	60
Visby	51	5,9	39	76,5
Gävle	34	2,9	31	91,2
Östersund	20	0	13	65
Härnösand	37	10,8	30	81,1
Kiruna	19	10,5	16	84,2
Totalt:	1 545	15,1	931	60,3

Källa: Rekrytering, urval och uppföljning/Karolinska Institutet

REAL[®]

FIELD MEAL

”GRÖNPÅSEN” ÄR TILLGÄNGLIG IGEN!

FÄLTRANSONER, FRUKOST OCH MIDDAG

FULLGOTT NÄRINGSINNEHÅLL

LÅG VIKT

ENKEL OCH SNABB TILLAGNING

BESTÄLLS GENOM FÖRSVARSMAKTENS PRODUKTKATALOG I PRIO

DRYTECH AS
P.O.BOX 5736, TOMASJORD
NO-9287 TROMSØ, NORWAY
TELEPHONE: +47 77 60 03 00
E-MAIL: POST@DRYTECH.NO
WWW.DRYTECH.NO

SVAGT STÖD FÖR FÖRSVARET HOS SVENSKA FOLKET

”Inte konstigt efter alla förändringar”

Svenska folket vill att försvaret främst ska skydda inhemska intressen. För internationella insatser är stödet litet och allmänhetens förtroende för Försvarsmakten ligger på en konstant låg nivå.

Den senaste SOM-undersökningen visar en tydlig skillnad mellan allmänhetens syn på vad försvaret bör ägna sig åt och det politiska uppdraget. Bland befolkningen klassas skydd av centrala samhällsfunktioner mot terrorangrepp högst, följt av att bistå civila myndigheter i krissituationer och försvar av Sveriges gränser. Stödet för det insatsförsvar som idag är en realitet är betydligt lägre.

– Med tanke på de stora förändringar som skett inom försvaret är resultaten varken förvånande eller dramatiska. Men det kan bli problem när man ska försöka rekrytera till något man har väldigt begränsad acceptans för, säger Karl Ydén vid Handelshögskolan i Göteborg som är en av författarna till rapporten.

Förtroendekurvan för försvaret har pekat neråt under lång tid. Efter en toppnotering i mitten av nittiotalet, då balansmättet (positiva minus negativa) låg på plus 37, har det under senare år planat ut på noll. En jämförelse med polis och domstolar visar att även de har tappat förtroende, men på en betydligt högre nivå än FM.

– Anglosaxiska forskare häpnar över våra låga siffror och det faktum att stödet för polisen är så mycket högre än för Förvars-

makten, de är mer vana vid det omvända förhållandet. Varför det ser ut som det gör har vi inget bra svar på, säger Karl Ydén.

Folks inställning till försvaret skiftar dock rejält beroende på ålder. Störst förtroende har unga mellan 15 och 29 år, där 42 procent säger sig ha stort förtroende för myndigheten. Bland 50- till 85-åringar är det färre än hälften som tycker så.

– Visserligen är unga generellt mer positiva till samhällsinstitutioner än äldre. Men när det gäller försvaret är skillnaderna mellan olika åldrar så pass stora att det inte räcker som förklaring, säger Ydén.

Han menar att en orsak kan vara att äldre generationer är präglade av det gamla försvaret.

– Vår något spekulativa hypotes är att de som är uppväxta med kalla krigets volymmässigt stora försvar upplever att det blivit kraftiga försämringar.

DE INTERNATIONELLA INSATSER som har störst stöd bland befolkningen är humanitära hjälpinsatser och fredsbevarande operationer. Det finns även ett visst stöd för att hindra andra länders ledare att bruka våld mot protesterande medborgare, däremot inte för operationer som går ut på att avsätta diktatorer. Stödet för insatsen i Afghanistan har minskat. Idag är det betydligt fler som vill att Sverige tar hem sina trupper än för fem år sedan.

– Med tanke på det starka stödet för fredsbevarande insatser borde stödet för Afghanistan vara högre. Men jag tror att det varit för många rapporter om våld och dödade soldater för att man ska kunna sälja in insatsen som fredsbevarande, även om det är vad politikerna försökt göra, säger Karl Ydén.

– Vår traditionella bild av fredsbevarande insats är två sidor som slåss, fortsätter han. Sedan upprättas en stiltjelinje mellan de två där man placerar soldater för att upprätthålla den. Den här typen av uppdrag går väl ihop med vår nationella identitet och självbild som ett välmående och fredligt folk.

Men det är inte bara i Sverige som stödet för internationella insatser är svagt.

- I BRITTISKA UNDERSÖKNINGAR kan man se att både Irak och Afghanistan har varit mycket impopulära uppdrag. Ändå har den brittiska Försvarsmakten generellt ett starkt stöd bland befolkningen, säger Ydén.

I SOM-undersökningen har man också ställt frågan om det är rimligt att soldater skadas eller dödas under en utländsk insats. Enligt svaren anser ingen grupp (oavsett ålder, kön eller partisympati) att sådana konsekvenser är rimliga, även om det finns stora skillnader mellan de tillfrågade. Män accepterar skaderisken i större utsträckning än kvinnor och yngre är mer villiga att ta förluster än äldre. Bland olika partisympatisörer är vänsterpartister

och socialdemokrater minst benägna att acceptera skadade eller döda. Folkpartister utmärker sig åt andra hållet och bland dem är det betydligt fler som tycker det är rimligt med förluster. Men jämfört med föregående SOM-undersökning har även folkpartisterna backat i den här frågan och det är idag betydligt färre som anser att förluster under insats är acceptabelt jämfört med året innan.

– Resultatet är förmodligen kopplat till vad man åstadkommit i Afghanistan. Folkparitet är de som tydligast följer amerikansk och brittisk linje, att man ska gå ut i världen och ställa saker och ting till rätta med vapen. Men när man ser att det inte ens blivit hälften så bra som man hade trott, minskar benägenheten att ta risker, säger Karl Ydén.

Ydén konstaterar att det senaste decenniets två mest omfattande insatser (Irak och Afghanistan) har tårt på krigsviljan i de stora militärnationerna, som USA och Storbritannien. Trots de enorma resurser som satsats har resultatet inte blivit det man hade hoppats på.

- DET FINNS EN utbredd krigströtthet och de här uppdragen tror jag har uttömt entusiasmen för större operationer för lång tid framöver, kanske 10–20 år. Dessutom har man drabbats av kraftiga budgetnedskärningar vilket också påverkar viljan att starta upp nya insatser.

De förändringar som sker internationellt kommer att påverka svenska missioner framöver, säger Ydén.

– Våra insatser sker inom ramen för andra länders struktur och ett mindre antal insatser betyder färre möjligheter för Sverige att delta internationellt på ett vettigt sätt. Det kommer att leda till ett smalare och mindre spektra av insatser att välja bland. Kanske kommer vi att göra mer inom EU:s regi med mer traditionellt fredsbevarande uppgifter som passar vår försvarskultur bättre.

När det gäller allmänhetens förtroende för Försvarsmakten, tror Karl Ydén, att det kan komma att öka med tiden. När nya generationer tar över som aldrig upplevt vare sig invasionsförsvar eller värnplikt, kan acceptansen för insatsförsvaret öka. En förändring i den politiska retoriken med en tydlig koppling mellan utländska insatser och säkerheten på hemmaplan, kan också hjälpa till. Men, säger Ydén, det är inte säkert att man någonsin får samma legitimitet för det nya försvaret som man en gång hade för det gamla.

– Rätten att bruka våld för att försvara sin existens är grundläggande för de flesta. Men att ha en expeditionskår som skickas runt i världen är mer tveksamt. Möjligen skulle det underlätta om man hade en mer humanitär inriktning på insatserna eller om det skulle dyka upp ett hot i klass med Hitler.

LINDA SUNDGREN

Andel med stort institutionsförtroende efter ålder. Svar i procent.

	15–29	30–49	50–64	65–85
Försvaret	42	28	20	19
Regeringen	39	47	42	44
Polisen	61	61	51	49
Domstolarna	52	54	44	40
FN	48	44	34	32

Källa: SOM-rapport 2013

"De militära insatserna utomlands är värda risken att svenska soldater skadas eller dödas." Svar i procent efter partisympati.

	V	S	C	FP	M	KD	MP	SD
Helt riktigt	4	6	8	9	13	6	5	14
Delvis riktigt	19	21	36	40	27	31	32	16
Delvis felaktigt	16	21	18	16	21	20	28	22
Helt felaktigt	60	53	36	35	39	43	35	48
Balansmätt	-53	-47	-10	-2	-20	-26	-26	-40

Källa: SOM-rapport 2013

Skydda, försvara, och respondera

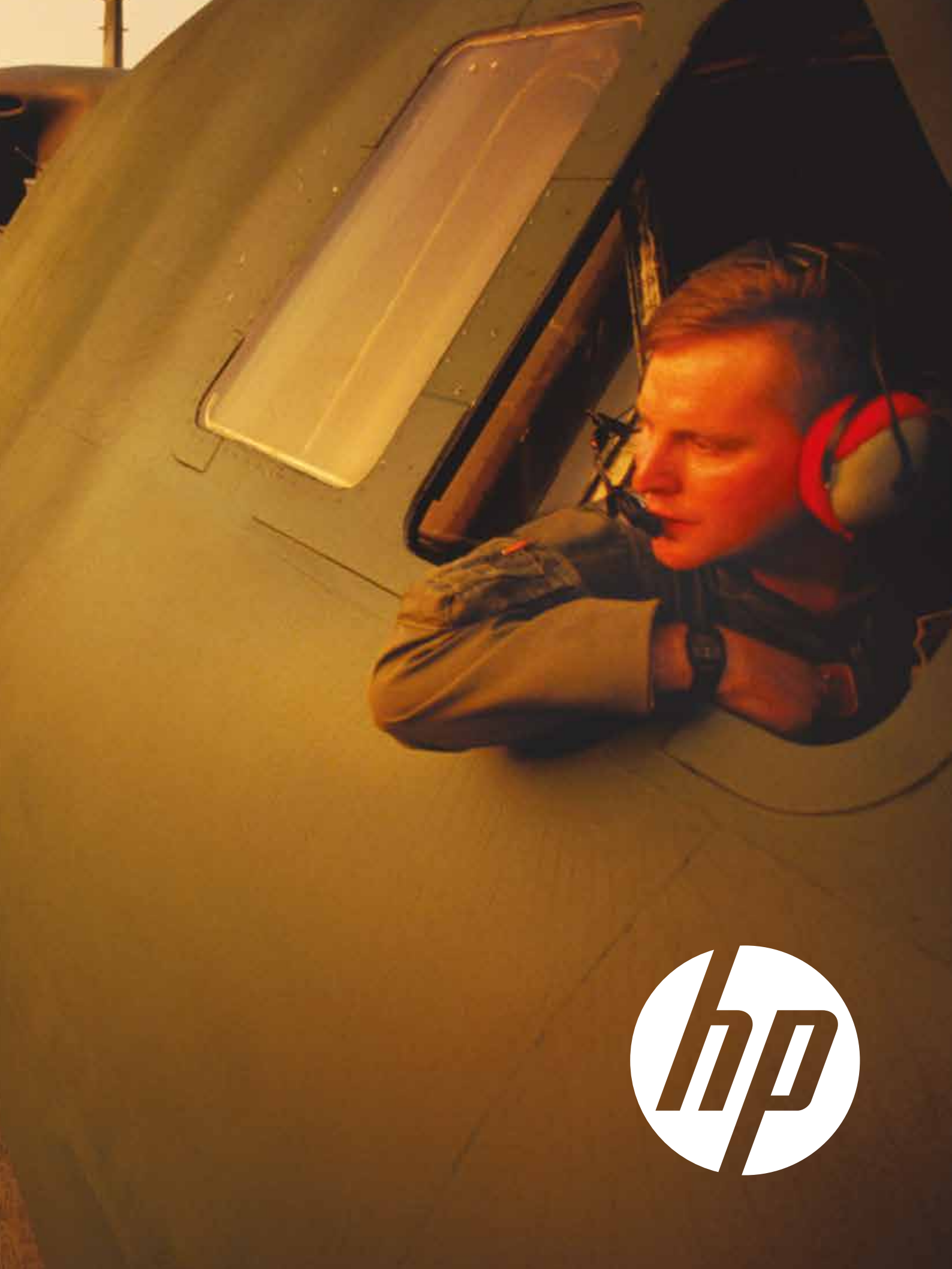
Dagens försvars- och säkerhetsorganisationer står inför unika utmaningar. Det finns ett behov av mer detaljerad information, förbättrad säkerhet, nätverksanpassad stridskapacitet, och moderna stödfunktioner. Att kunna prestera och utvecklas i denna miljö krävs mer än ny IT. Det kräver även förändring av processer och utbildning av personal för att kunna topprestera.

HPs tjänster och lösningar kan hjälpa din organisation att klara utmaningarna inom försvar och nationell säkerhet. Vi verkar inom fem nyckelområden inom vilka vi har hjälpt kunder runt om i världen.

- Ledningssystem—Lösningar och tjänster för att samla, analysera och tolka information för att skapa "Situational Awareness"
- Personal—Modernisering av personalsystem och "lifecycle management support" för rekrytering, utbildning, lön, hälsa och tjänster
- Logistik—Modernisering av logistiksystem och "product lifecycle management support", inklusive kapitalförvaltning
- Säker infrastruktur—Moderniserad IT-infrastruktur för att möjliggöra flexibel hantering av nätverksanpassad kapacitet (NEC)
- Militär kommunikation—Åtgärder som vidtas för att säkerställa handlingsfrihet inom den globala cyberrymden för att uppnå nationella mål och att begränsa motståndares handlingsfrihet i cyberrymden

Låt HP visa dig hur din försvars- och säkerhetsorganisation kan prestera bättre och utvecklas genom ökad handlingsförmåga, tillgång till mer information, strömlinjeformade processer, och ökad säkerhet.

Läs mer på
www.hp.com/se/go/defense

SKARPT LÄGE PÅ HMS KULLEN

Marinen brottas fortfarande med arvet efter 1900-talets båda världskrig och de bortåt 50 000 minor som beräknas ligga kvar i Östersjön. Undervattensterrängen är ofta svårgenomsökt och minröjning är ett tidsödande och tålmodskrävande arbete för alla inblandade.

Text: Linda Sundgren. **Foto:** Charlotte von Friedrichs

Föremålet på botten syns som en gul, oregelbunden markering på skärmen. Här, fyra nautiska mil sydost om Nynäshamn, ska det fortfarande finnas minor kvar som inte oskadliggjordes under svepen efter andra världskriget. Möjligen är det en av dem som nu påträffats. En av Kullens kameraförsedda undervattensfarkoster, Rov-M2, sjösätts. Specialistofficer Niklas Larsson manövrerar den med joysticks från stridsledningscentralen. Roven dyker och leds snabbt fram till föremålet. Videobilderna som visas i lednings-systemet avslöjar att det inte är någon mina, utan ett minankare. Men besättningen är ändå nöjd. Ankaret bekräftar att de funnit den minlinje de letat efter.

– Minorerna kan ha svepts iväg och hamnat någon annanstans. Men ankarna är förankrade i botten och ligger oftast kvar i linjen. Varje ankare är försett med ett nummer och när djupet tillåter går vi ner med dykare och läser av det. Numret talar om för oss vart i linjen vi befinner oss och då kan vi räkna ut exakt vart de andra finns, säger Niklas Larsson.

Under första och andra världskriget fälldes cirka 175 000 minor i Östersjön. Uppemot 50 000 beräknas ligga kvar och av dem återfinns och oskadliggörs mellan 50 och 100 stycken per år. Den svenska dokumentationen om var minorerna en gång fälldes och hur många av dem som desarmades efter kriget är gedigen. Men positionsangivelserna stämmer inte alltid och den bitvis steniga och kuperade botten gör dem svårupptäckta.

- IBLAND KÄNNS DET ÖVERMÄKTIGT. Hur noggrant vi än söker kan vi aldrig med hundra procents säkerhet säga att ett område är helt fritt från minor, om vi inte vet exakt hur många som lagts ut eller finns kvar. Men för varje mina vi hittar och röjer har vi kommit en liten på väg, säger Kullens fartygschef, Jenny Ström.

HMS Kullen är ett av åtta fartyg från tredje och fjärde sjöstridsflottiljen som ingår i den två veckor långa minröjningsinsatsen, Safety Clearance Operation, som omfattar både Östersjön och Västerhavet. Hittills, dag tre, har tre minor påträffats. Förhoppningen är att lokalisera minst lika många till innan insatsen är över. Operationen leds av Jonas Källestedt som är chef för 42:a minröjningsdivisionen. Hans stab håller till på stödfartyget Trossö som ligger två nautiska mil norr om Kullen.

– Utfallet beror på vart vi befinner oss och just här förväntar vi oss inte att hitta så mycket. Men förra året hade vi en insats utanför Tallin och då upptäckte vi 77 minor och röjde 53 på tio dagar. Sådant drar förstås upp statistiken, säger Källestedt.

Trossö servar minröjarna med bränsle, tömning av svartvatten och reservdelar, men också med information och direktiv. Staben består av sex personer som dygnet runt sammanställer och analyserar inkommande data. Vilka minfält som ska prioriteras vid röjningsinsatser avgörs utifrån ett beslutsunderlag som Sverige arbetat fram tillsammans med övriga Östersjöländer inom samarbetet Baltic ordnance safety board (Bosb). Jonas Källestedt visar en lista med faktorer som ska tas hänsyn till, däribland fartygs- trafik, fiske och miljö.

– Varje enskild faktor ger ett poäng som vi sedan räknar samman. De områden som får högst poäng rödmarkeras vilket innebär hög prioritet medan gulmarkerade områden bedöms som mindre viktiga, säger han.

I DEN PÅGÅENDE INSATSEN söker HMS Kullen av ett minfält från 1941. Det minankare som nu påträffats tillhör någon av de 98 minor som placerats här. Minorerna är svenska av typen F 31 och lades ut i fyra linjer. I svepen efter kriget sprängdes majorite-

ten av dem, men enligt underlaget finns det tolv oredovisade minor och det är dem som Kullens besättning försöker lokalisera.

– Efter kriget sprängdes minorerna antingen direkt i svepen eller också sprängde man av kättingarna som minorerna var fästa i med små sprängladdningar. När minorerna flöt upp till ytan stod man på däck och sköt hål i dem med gevär. Minorerna fylldes med vatten och sjönk, men sprängladdningarna inuti är många gånger fortfarande intakta och sprängkraften kan vara lika stark idag som när de en gång fälldes, säger Jenny Ström.

Kullen är försedd med en skrofast sonar som söker av botten. Den läser av cirka 500 meter framåt och upp till 300 meter i sidled. Informationen skickas upp till fartygets stridsledningscentral. Ju högre densitet desto starkare eko, men ett kraftigt utslag betyder inte nödvändigtvis att det är en mina som påträffats.

– Sten kan ge ett väldigt högt eko och när sonaren träffar ett berg kan hela skärmen lysa upp och man blir bländad som av hel-ljus i snöstorm. Men vi kan aldrig avgöra vad vi hittat med enbart sonaren. För att få reda på vad det är måste vi gå ner med en Rov och ta bilder, säger Niklas Larsson.

Men det finns indikationer som gör vissa ekon mer intressanta än andra. Niklas Larsson plockar fram en bild på en plåtåda som fotograferats på botten för att visa vad han menar.

- EN LÅDA GER FÖRST ETT EKO när sonaren träffar ytterväggen. Sen skickas ett till eko inifrån lådan. Och sådant är alltid intressant. Allt som kan vara "man made" tittar vi närmare på.

När en mina väl påträffats kontaktas marintaktiska staben (MTS) på Högkvarteret för en sprängorder. MTS bedömer om minan kan destrueras utan risk för skador på omgivningen. Ligger den i närheten av exempelvis ett brofäste, rörledning eller en fiskodling kan den behöva flyttas innan den sprängs. Finns det risk för ytgenomträngning måste kanske luftrummet avlysas under röjningen.

– Vi hittade nyligen en mina här i närheten, berättar Jenny Ström. Men den ligger för nära en elkabel för att vi ska kunna spränga den där den är nu.

Men i de flesta fall finns inga känsliga objekt i närheten av fyndplatsen och stridsledningscentralen ombord får tillstånd att spränga. Man sjösätter då återigen Roven som går ner med en mindre sprängladdning som placeras alldeles intill minan. Därefter skickas en tändsändare ner i vattnet. Tändsändaren aktiveras från fartyget och skickar iväg en ljudpuls. Ljudpulsen antänder minförstöringsladdningen, vilket i sin tur får minan att detonera.

– Ibland blir det bara en krusning på ytan, ibland blir det en ytgenomträngning. Det beror på vilken sprängkraft som finns kvar i minan och vilket djup den ligger på, säger Niklas Larsson.

AKTIVA MINOR TRIGGAS AV tryck, ljud och magnetism. Minröjningsfartyg är därför konstruerade att avge minsta möjliga signatur. Kullens skrov är en plastkonstruktion med en kärna av vinylcellplast och ett ytterhölje av glasfiberarmerad polyester. All viktig utrustning ombord är upphängd på fjädrande poddar för att dämpa vibrationer och magnetismen hålls på en konstant låg nivå.

– All utrustning är magnetskyddad och vi mäter regelbundet vår signatur. Runt utrustning som inte kan vara omagnetiska, exempelvis motorer, skickar vi ut en strömslinga som kompenserar för magnetismen, säger Jenny Ström.

HMS Kullen hittade till slut tre minor under operationen och de sprängdes på plats. Totalt fann hela styrkan i Östersjön och Västerhavet 13 minor under de två veckor insatsen pågick. ▶

Unik svensk kartläggning av sjöminor

”VI HAR EN LEDANDE ROLL”

Sjöminan är det vapen som sänkt flest fartyg i modern tid. På Fjärde sjöstridsflottiljen i Berga finns unik kunskap om Östersjöns dryga 2 000 minfält och hur de påverkar den marina miljön. Nyligen inleddes också ett projekt för att kartlägga moderna minor runt om i världen.

Minan har en lång historia, men är fortfarande ett effektivt vapen i konflikter. När progaddafiska styrkor minerade inloppet till staden Misrata i Libyen 2011, tvingades hamnen stänga i fem dygn innan farleden åter var säkrad.

– Minan är ett enkelt och effektivt vapen. Den är lätt att hantera och det räcker i princip med en roddbåt eller gummijolle för att fälla den, säger Göran Sjöström, specialistofficer av tredje grad och en av Europas främsta experter på sjöminor.

Sjöström tillhör avdelningen MWDC (Mine Warfare Data Centre) på Fjärde sjöstridsflottiljen i Berga. Här arbetar en handfull personer med bred och djuplodande kunskap om minor och minröjning. Ett pågående projekt är att sammanställa och kart-

lägga var i världen de mintyper som används idag finns. Ett stort antal kuststater har tillgång till minor och kan fälla dem. Flera länder ägnar sig även åt utveckling och produktion. Med hjälp av MWDC:s sammanställning och geografisk data om djupförhållanden är det, enligt Sjöström, relativt lätt att peka ut vilka områden som kan mineras och vilka typer av minor som skulle kunna användas i respektive område.

– **PÅ SÅ SÄTT** har vi en relativt god förvarning och möjlighet att parera minhotet i de områden som kan vara aktuella för en internationell insats.

MWDC:s främsta uppgift är att serva minkrigsfunktionen med information så att minröjningen kan utföras så effektivt som möjligt. Förutom den kontinuerliga kunskapsuppbyggnaden om moderna sjöminor har ett omfattande arbete lagts ner på att kartlägga var på havsbotten som världskrigens explosiva lämningar finns. Anledningen till arbetet är att de 1000-tals sjunkna och bottenliggande minor, sjunkbomber, flygbomber, artillerigranater med mera utgör en säkerhetsrisk för dem som har havsbotten som sin arbetsyta. Historiskt är det fiskare som råkat mest illa ut när de fått upp en explosiv lämning i trålen. Men med den omfattande ►

VISIT
US AT

DSEI
ExCeL, LONDON
STAND S6-162

HIGH POWER HIGH PRECISION

Nammo 12.7 x 99 mm (.50 cal) ammunition hits targets with very high accuracy and superior terminal effect. This means fewer rounds are required, and operations are more cost efficient. Carefully engineered to offer an unparalleled level of precision and reliability, Nammo 12.7 x 99 mm ammunition helps to resolve conflicts quickly and effectively.

Nammo

SECURING THE FUTURE

FÖRBANDSBESÖK

utveckling av vindkraft, pipelines och kabeldragningar som pågår har de gamla sjukna minorna åter blivit ett stort problem. Sedan 1995 har ett stort antal nationella och internationella minröjningsoperationer genomförts.

– Vår kartläggning har gjort att vi fått en ledande roll i minröjningsarbetet i Östersjön, säger örlogskapten Gunnar Möller, chef för MWDC.

ÖSTERSJÖN HAR IDEALISKA förhållanden för minkrigsföring. Grunda bottnar gör dem lätta att förankra, det är gott om smala sund och inlopp som relativt enkelt kan blockeras, det saknas tidvatten och fällning kan ske dolt av långa, mörka nätter. Dessutom är salthalten låg och bottnarna syrefattiga vilket gör att minorna bevaras länge.

Under de båda världskrigerna beräknas cirka 175 000 minor ha fällts i Östersjön och Västerhavet. Fram till i början av 1990-talet trodde man att de flesta var oskadliggjorda och inte längre utgjorde någon fara för omgivning- en. Men då och då inträff-

ade olyckor då fiskare och andra av misstag kommit i kontakt med gamla minor. Efter järnridåns fall och med nyutvecklad teknik återupptogs sökandet efter fällningarna. Tyskar och svenskar bistod de baltiska länderna med att delta i och organisera multinationella årligen återkommande minröjningsoperationer. Under ett tiotal år röjdes 1100 objekt i deras farvatten.

– Trots enorma minröjningsinsatser under de här åren hade ingen komplett kartläggning gjorts över var minor fällts. Man utgick från en tysk kartläggning som enbart omfattade tyska fällningar under andra världskriget. Fällningar av andra nationer eller från första världskriget fanns inte med och ingen verkade reflektera över det, säger Gunnar Möller.

VÅREN 2003 FÖRÄNDRADES bilden av minhotet. En civil projektgrupp var ute och letade efter den svenska DC-3:a som 1952 hade skjutits ner av sovjetiskt jaktflyg. Planet återfanns nordost om Gotland. Samtidigt upptäcktes ett rakt punktlinjemönster med 50 meters avstånd mellan varje punkt utanför Gotska Sandön. Det visade sig vara en dittills okänd minlinje av tysk härkomst från första världskriget. Tre minor var i mycket gott skick och med sprängkraften i behåll, varav en låg och flöt i vattenvolymen.

– Jag började titta närmare på detta och hittade en gammal karta där minlinjen utanför Gotska Sandön fanns med. Även andra minlinjer som vi inte kände till fanns utmärkta. Mest oroande var att kartan visade mängder av fällningar i områden där vi övade mycket, även med ubåtar, berättar Gunnar Möller.

Kartor över sjöslag och minfällningar från samtliga länder runt Östersjön samlades in och på MWDC började ett omfattande pussel att läggas. Idag är bilden tämligen komplett med drygt 2000 minfält. Man har också samlat in data över fartygstrafik, bottenförhållanden, fiske, anläggningar (vindkraftverk, oljeplattformar, kabeldragningar, rörläggningar med mera) och den marina miljön kring dessa områden.

– Tack vare det kan vi rikta våra insatser och röja i de områden som är mest känsliga. Det gör vårt arbete mycket mer effektivt än tidigare. Att röja alla minor från öst till väst skulle ta 1000 år och

därför är det viktigt att vi fokuserar våra resurser till de områden där riskerna för att något ska hända är som störst, säger Gunnar Möller.

Möllers grupp har också en gedigen kunskap om de olika mintypernas konstruktion och egenskaper. Det behövs för att kunna placera minförstörelsladdningarna på rätt ställe intill minorna.

– VI HAR REGISTRERAT 350 olika mintyper sedan början av 1900-talet. Totalt har vi information om 998 mintyper, men det är bara dem vi har fullständig information om som vi får lägga in i registret, namn och bild räcker inte, säger Göran Sjöström.

Men trots omfattande kartläggning upptäckts fortfarande minor på platser där de inte borde finnas. För tre år sedan upptäckte marinen av en slump nio stycken minor i mycket gott skick i Färösundsbadängen.

– Under första världskriget var det brist på minor i Sverige. Det hände att man plockade upp minor som andra fält för att ta hand om sprängämnet eller konstruera om minorna till svenska. Minorerna desarmerades eller också sänktes dem på lämplig plats för att tas om hand vid senare tillfälle. Några glömdes tyvärr bort, har det visat sig, säger Göran Sjöström.

DET HÄNDER OCKSÅ att förankringen till minorna brustit och att pjäserna drivit upp på land.

– 2009 hittade en turist ett metallföremål på stranden på Gotska Sandön. Den låg nästan helt dolt i sanden och han började sparka på den, men insåg snabbt att han borde sluta med det. Det visade sig vara en mina. Höljet var sönderrostat men huvudladdningen var helt intakt och det smällde rejält när vi sprängde den, säger Göran Sjöström.

MWDC:s kartläggning används idag av samtliga Östersjöländer i deras röjningsarbete, men också i samband med anläggningar i havsmiljön som utbyggnad av vindkraftparker, nedläggning av elkablar och placering av oljerigar. När Nord Streamprojektet drog igång fick Möller i uppgift att granska de åtgärder som vidtogs för att säkerställa att de två rörledningarna placerades längs en säkrad sträcka och informera om var minor kunde förekomma. Möller berättar att Nord Stream inte hade en aning om vilket problem de sjunka minorna från kriget skulle komma att utgöra för projektet. En två kilometer bred korridor längs hela sträckningen bottenundersöktes. Flera hundra minor lokaliserades och 83 stycken sprängdes eftersom de låg kritiskt nära den tänkta dragningen.

– Vi bidrog till att det projektet kunde genomföras betydligt säkrare än vad det annars hade gjort, säger Gunnar Möller.

Nya och gamla mintyper

Den första kända sjöminan är från 1776. Den bestod av en flytande träkagge fylld med krut och användes under amerikanska frihetskriget. I Sverige började man experimentera med sjöminor redan 1783, men den första tillverkade minan, som också finns bevarad, är Ostermans mina från 1831. De i särklass vanligaste mintyperna i Östersjön är ryska M08 från 1908 med 100 kilo sprängämne samt tyska EMA med 150 kilo sprängämne. Båda dessa minor är så kallade kontaktminor vilket innebär att de sprängs vid påsegling. Fortfarande pågår en teknisk utveckling av minor i flera länder med betydligt större räckvidd och känsligare sensorsystem än äldre modeller. Vissa har förmågan att navigera till sin slutliga plats eller att söka upp ett mål. Den sortens moderna minor används dock i begränsad omfattning på grund av mycket höga tillverkningskostnader. Men dagens teknikutveckling medför att priset för produktionen av moderna minor är på väg ner och tillgången kan därför komma att öka.

**”DET RÄCKER I PRINCIP
MED EN RODDBÅT
ELLER GUMMIJOLLE FÖR
ATT FÄLLA DEN”**

VI STÖDJER HELA SOLDATFAMILJEN!

Familjestödets innehåll är utformat med hänsyn till de förändrade livsvillkor som kan komma att möta soldatens familjemedlemmar, släktingar & nära vänner i samband med en utlandstjänstgöring.

Vi erbjuder bland annat PREP-kurser för par, individuellt samtalsstöd, familjerådgivning och aktiviteter vid landets soldathem.

Passa på att anmäla er till höstens PREP-kurser!

För mer info och anmälan, besök vår nya hemsida

www.soldathem.org

“STORT UTBUD AV VARIERANDE MÅLMATERIEL”

15% RABATT (GÄLLER UTVALT SORTIMENT)

LEAF
SUPPLY & SERVICES

Phone: +46 (0)31-68 63 50 / E-Mail: info@leafsupplyab.se / Web: www.leafsupplyab.se

Officerstidningen bad Johan Wiktorin och Rolf K Nilsson ge sin respektive syn på den säkerhetspolitiska rapport som Försvarsberedningen lämnade i början av sommaren.

Försvarsberedningens säkerhetspolitiska rapport:

– VÄLSKRIVEN...

På det hela taget är Försvarsberedningens rapport Vägval i en globaliserad värld en välskriven och nyanserad produkt. Beredningen använder motsvarande rapport från 2007 som referens, vilket är bra. Tillvaron har blivit mer komplex och svår-förutsägbar, riskerna flera och osäkerheten kring Ryssland har ökat, enligt beredningen.

Rapporten är stark i sina deskriptiva avsnitt. Omvärlden beskrivs väl och snart sagt alla möjliga risker finns uppräknade, med ett frågetecken för "valutakrig". Europas tillstånd problematiseras, nyanserad beskrivning av Ryssland och en tydlig notering om Asiens uppgång återfinns. Troligen underskattar dock Försvarsberedningen de underliggande spänningar som finns i Mellanöstern och Nordafrika, vilket kan leda till geopolitiska skiften i regionen.

Problemen med de uppräknade riskerna ökar också när dessa sammanfaller. När terrorister använder narkotikarutten för att smuggla komponenter till massförstörelsevapen. Vår bekämpning sitter samtidigt fördelade på flera olika aktörer inom och mellan olika myndigheter.

Avsnittet kring den tekniska utvecklingen håller hög klass. Försvarsberedningen drar till och med militärdoktrinära slutsatser, som att betydelsen av att skjuta först generellt sett ökar. I ett annat avsnitt tar man avstånd på tanken kring en överstatlighet i Europa när det gäller försvarsindustrier. Ett välkommet besked inför toppmötet i december med tanke på att Frankrike driver på för att få till stånd en slags gemensam finansiering av försvarsforskning som inte kommer att gynna Sverige.

Det finns emellertid en brist i rapporten och det är avsnittet om rustningskontroll. Denna består av juridiskt bindande avtal och förtroendeskapande åtgärder. De tre benen: Conventional Forces Europe, Wiendokumentet om bl a övningsverksamhet och Open Skies om observationsflygningar dras med mer eller mindre problem.

I rapporten 2007 – Säkerhet i samverkan – värderades CFE-avtalet som centralt för europeisk säkerhet. När Ryssland och NATO nu inte utbyter någon information kring detta liksom faktumet att Ryssland inte tillämpar Wiendokumentet heller, så reser sig frågan:

VAD TJÄNAR DESSA formuleringar till om "centralt för europeisk säkerhet" och lackmustest om vi inte förmår att reagera på provsvaren. Vilka indikatorer krävs för att vi ska erkänna att betydande förändringar har skett?

Ett område som är svårt att veta om Försvarsberedningen egentligen har fångat är den psykologiska krigföringen som sker. Ordet desinformation förekommer ingenstans i rapporten, och det gör inte heller psykologiska operationer eller psykologisk krigföring. Det som bland annat handlar om att bryta vår försvarsvilja genom att utmåla oss som svaga och de egna vapnen som överlägsna.

Här har vårt samhälle ett generellt problem. Informationsvolymen, i synnerhet från bilder, växer mer och mer över tid. Glappet mellan denna volym och vår egen urskiljningsförmåga

Johan Wiktorin

Foto: Privat

ökar parallellt. Det ökar möjligheten att bedriva desinformation och andra psykologiska påtryckningar särskilt under snabba förlopp, när källkritiken försvaras.

Mycket av förväntningarna kring rapporten handlade om hur beredningen skulle beskriva Ryssland. Här är det tydligt att det blev en ny bild. Rysslands egna problem och politiska beslut avhandlas nyanserat och sakligt.

Ryssland ökar sina militära utgifter kring 93 procent i perioden mellan 2007 och 2015, om siffrorna justeras för inflation enligt SIPRI:s data och Eurostats prognoser. Sverige minskar under samma period sina utgifter med cirka 15 procent.

Nu är inte utgifter samma sak som förmåga. Doktriner och effektivitet är starka påverkansfaktorer på resultatet. Ofta använder vi den ryska korruptionen som intäkt för att de militära satsningarna inte kommer att gå hem. Det är alldeles säkert så, men å andra sidan glömmet vi dock bort att Sovjetunionen ingalunda var en effektiv stat.

Vad är lösningarna på allt detta då, enligt rapporten? Det är ett utökat samarbete med framförallt de nordiska länderna. Det ska kunna omfatta gemensam incidenthantering, utbyte av försvarsplanering och utvecklande av förutsättningarna att ge och ta emot hjälp. Marginaldoktrinen gäller alltså, vilket varit fallet sedan Finland blev självständigt. Det är i princip otänkbart att tänka sig ett militärt angrepp på enbart Sverige.

Vi bör hålla i minnet att den typen av makt vi diskuterar i dessa sammanhang inte bara omfattar våldsmakt, utan även tvångsmakt. Att få andra att göra som man vill utan våld, men med föreställningen om att den kan komma att användas.

UNDER SOMMAREN KOM Regeringens anvisningar till Försvarsberedningen för nästa rapport. De viktigaste beskederna i dessa var att inriktningen från 2009 ska fullföljas. Anvisningen säger bland annat:

”Det inkluderar bland annat en insatsorganisation med omedelbart gripbara förband, tillgängliga utan föregående återtagning, utformade, resurssatta och övade för sina uppgifter.”

Denna formulering förklarar till del den debatt som varit under det senaste året. Att skapa en sådan organisation kräver tillgång till kvalificerad materiel och utbildade förband med lång träning. Det kräver alltså krafttag med hänsyn till de angivna materielbehoven som uppgår till 50 miljarder kronor utöver de budgeterade. På samma sätt förhåller det sig med de nuvarande bristerna i personalförsörjningen, där framförallt officersrekrytering ser mycket problematisk ut.

Passagen om att överväga justeringar i personalförsörjningen öppnar för att förändra viktningen mellan tidvis tjänstgörande och kontraktsanställda.

Beredningen ska redovisa bedömda kostnader för sina förslag och föreslå effektiviseringar för att möta de eventuellt ökade kostnader beredningens förslag kan innebära. Detta tillsammans med slutrapporteringstiden 31/3 2014 indikerar att det inte kommer att bli tal om några återställare inom försvarspolitik, den gamla försvarspolitik vill säga.

Under sommaren satte dessutom Ryssland igång den största övningen på flera decennier. Siffror upp till 160 000 deltagande soldater mobiliserade på ett drygt dygn har rapporterats. Dessa siffror kan vara överdrivna, men även om vi konservativt anger 100 000 +, så är det en övning i samma skala som de allra största övningarna under Sovjettiden. En nivå som Försvarsberedningen i sin rapport hävdade att det var långt kvar till.

DEFENDOR

Umeå	1/10
Uppsala	3/10
Örebro	8/10
Linköping	9/10
Stockholm	10/10
Malmö	15/10
Göteborg	16/10

Defendor inbjuder till förevisning av TASER elpistol

Under oktober besöker Defendor ovanstående orter för att förevisa TASER elpistoler och kamerasystem. En visning på eftermiddagen och en på kvällen.

Anmäl intresse till event@defendor.se

Antalet deltagare är begränsat.

DEFENDOR AB info@defendor.se www.defendor.se www.taser.se

Det innebär att vi nu har sett fem indikatorer i negativ riktning när det gäller Rysslands militärstrategiska utveckling:

1. Lösa konflikter med väpnad makt i Georgien 2008
2. Våldsam satsning på upprustning. De inflationsrensade siffrorna för 2015 motsvarar 0,41 Sovjet.
3. Kontinuerliga beredskapsövningar som inte anmäls enligt WD
4. Inget informationsutbyte enligt CFE-avtalet, som ju är ett juridiskt bindande dokument
5. Förmåga att inom loppet av 24 timmar mobilisera och förflytta över 100 000 soldater

DET FINNS ALLTSA mycket allvarliga signaler om både ökad risk för förmåga och vilja att inte följa internationella normer. Lägg därtill ordentliga svårigheter när det gäller att skapa vår egen beställda förmåga.

Med tanke på det som Försvarsberedningen beskrivit om den tekniska utvecklingen och förändringarna i vår omvärld har jag svårt att se att Insatsorganisation 2014 ens överlever det året. Den är framtagen mot en annan insatsprofil, den är underfinansierad och den är inte dimensionerad för stabilitet i närområdet som huvuduppgift.

För att hamna rätt i analysen måste Försvarsberedningen i sin kommande rapport svara på frågan: Hur ska Sverige på bästa sätt kunna bidra till stabilitet och säkerhet med militära medel i norra Europa?

*Johan Wiktorin, Ledamot och redaktör
Kungl Krigsvetenskapsakademien* ►

... OCH INAKTUELL

Den 31 maj presenterade försvarsbredningen sin delrapport "Vägval i en globaliserad värld". En rapport till stor del inaktuell redan när den publicerades. Än värre – slutsatser och antaganden om Ryssland är i grunden felaktiga.

Rapportens slutsatser och händelseutvecklingen visar att systemet med en försvarsberedning som producerar rapporter som sedan ligger till grund för regeringens förslag om den framtida försvarspolitikerna är en arbetsmetod som överlevt sig själv. När beredningens rapporter skrivs under är analysen redan historia. Det är sedan denna historiska ögonblicksbild som ligger till grund för det försvarspolitiska beslut som klubbas i riksdagen för det framtida svenska försvaret.

Försvarsberedningen bör ersättas av en stående expertsammansatt beredning som kontinuerligt gör sina omvärldsanalyser. Att som idag ha uppdraget att till ett specifikt datum komma med en omvärldsanalys, dessutom politiskt styrd, ger inte det beslutsunderlag regering och riksdag behöver.

Det finns en ny medvetenhet i rapporten jämfört med tidigare. Men man drar inte de logiska konsekvenserna av denna nya klar-synthet. Det går inte att komma ifrån att rapporten är gjord med vad som är politiskt godkänt redan innan den är satt på pränt. Det finns sanningar och det finns politiska sanningar.

Det är de politiska sanningarna som har fått styra rapportens innehåll och slutsatser. En politisk sanning som av någon anledning, vill visa en bild där vår omvärld är fredligare än vad den är. Ju närmare Sverige vi kommer desto lugnare blir det.

Ett slarvig användande av ordet "översköldig" följer såväl okunskap som osäkerhet.

DET FINNS EN POLITISK rädsla hos regeringen, som också ger utslag i försvarsberedningarnas rapporter. Det finns en rysslandsrädsla och den är – av alla partier – mest påtaglig hos moderaterna. De Nya Moderaterna blev också de rädda moderaterna när det handlar om vår mäktige granne i öster. Regeln som gäller tycks vara "reta inte ryssen".

Rädslan för Ryssland att säga ifrån när det gäller gasledningarna i Östersjön är påtaglig. Rädslan för att påtala det hot Ryssland utgör mot sina närmaste grannar och som kärnvapenmakt är reell.

Ytterligare ett bevis för den svenska försiktigheten att kritisera Ryssland när det gäller förhållanden som direkt eller indirekt rör Sverige fick vi i år när utrikesminister Carl Bildt vägrade ta upp de ryska påskbombsövningarna vid ett möte han skulle ha med sin ryske kollega några dagar efter incidenten. Ryskt bombflyg övar med Sverige som mål och den svenske utrikesministern tycker inte det är en fråga tillräckligt angelägen att dryfta med sin ryske kollega?

Att koppla bort allt som har med försvars- och säkerhetspolitik från det ryska gasledningsprojektet i Östersjön och endast inrikta

sig på möjliga miljörisiker gagnar inte Sveriges säkerhet. Påtryckningar från Ryssland med hotet att dra in det ryska presidentbesöket i samband med det svenska ordförandeskapet i EU 2009 räckte för att snabbt godkänna de miljöåtgärder som vidtagits som tillräckliga.

DE MILITÄRA OCH SÄKERHETSPOLITISKA konsekvenserna av gasledningen kommenteras inte av regeringen. Det av Ryssland indirekt bekostade hamnbygget i Slite på Gotland för att mellan-lagra gasrören vid byggandet kommenteras inte. Hamnbygget i utländska händer var ett utslag av nationell undfallenhet och kommunal girighet. De politiska konsekvenserna av gasledningen och det politiska övertag Ryssland får över bland annat Tyskland är inget som diskuteras.

I de delar av försvarsberedningens rapport som handlar om Ryssland står det väldigt mycket. Och mycket av det som tas fram är rätt – och bra att belysa. Här finns en större klarsynthet i jämförelse med den förra rapporten. Men det finns hela tiden en underliggande förklaring och förståelse för den ryska rustningen, för de ryska övningarna och planerna som inte anses så hotfulla.

När det talas om den ryska militären, moderniseringar och ökat antal påpekas att det från en "låg nivå" som detta sker. I beredningens text kan vi läsa: "Rysslands konventionella militära förmåga ökar sedan länge från en låg nivå."

Trots all information om den ryska upprustning som pågått ett antal år och nu ökar i såväl takt som kvantitet vill försvarsberedningen inte uttrycka riskerna detta innebär. Försvarsberedningen: "Fram till 2015 kommer de konventionella väpnade styrkorna främst att kunna användas för försvar av ryskt territorium."

DEN I JULI GENOMFÖRDA storövningen i centrala och östra Ryssland visar hur fel detta antagande är. Övningen var den näst största som genomförts i världen efter andra världskriget.

Försvarsberedningen skriver "Rysslands förmåga till militär styrkeprojektion utanför eget territorium består idag främst av medel för fjärrbekämpning genom luften (flyg, robotar, taktiska luftlandsättningar) och genom marin närvaro. Om de uppsatta målen nås kommer förmågan till större operationer på större geografiskt avstånd att öka gradvis efter 2015 liksom uthålligheten över tid." Ryssland har under juli månad 2013 mycket tydligt bevisat att den från sin nuvarande nivå och sannolikt därmed också efter sin återuppustning inte har några problem med operationer på stora avstånd. Inaktuella uppgifter i beredningens rapport. Uppgifter som var inaktuella redan när de skrevs.

Med de ryska bombövningarna mot Sverige i påskas visade också Ryssland sitt militära intresse för svenskt territorium. Något försvarsberedningen och dess ledamöter inte vill tala om. Något statsministern, försvarsministern och utrikesministern inte vill tala om. Istället fortsätter man hänvisa till kommande rapporter från försvarsberedningen och lutar sig mot att det inte finns något hot mot Sverige under ”överskådlig” tid.

DEN RYSKA UPPRUSTNINGEN pågår och ökar. Antalet ryska militärövningar ökar i såväl kvantitet som i kvalitet. Kaliningradområdet är rustat till tänderna och har robotkapacitet som har en räckvidd över stora delar av Norden.

Vad som också har inträffat efter försvarsberedningens rapport släpptes är att den största gemensamma rysk-kinesiska marinövningen har genomförts. En total överraskning för beredningen. Samtidigt ökar det rysk-kinesiska vapensamarbetet. Kina precis som Ryssland rustar.

FÖRSVARSBEREDNINGEN, PRECIS som regeringen fortsätter drömma om det nordiska försvarssamarbetet – trots klara besked från såväl Danmark som Norge och högste NATO-chefen att Sverige från Norge och Danmark och övriga NATO inte kan räkna med någon hjälp vid ett militärt angrepp om inte Sverige också är medlem. Detta nordiska försvarssamarbete vill försvarsberedningen utöka med ett nordiskt-baltiskt försvarssamarbete. Det är bra att

beredningen föreslår ett utökat samarbete med NATO. Och det är glädjande att nu också socialdemokraterna är inne på denna linje. Men det räcker inte. Sverige måste bli fullvärdig medlem i NATO precis som Finland. Först då kan man få igång ett verkligt inomnordiskt och nordisk-baltiskt försvarssamarbete. Till dess är det ett luftslott beredningen bygger vidare på.

Rolf K Nilsson

Foto: Privat

OM DET BLIR en förstärkt försvarsbudget återstår att se. Men det är dags att skriva upp försvarsanslaget – rejält.

Snabbt inkallade trupper på 50 000 soldater som kan sättas in med omedelbar verkan tycks vara en målsättning hos såväl beredning som regering. Det är bra. Men det får inte ta slut här. Det måste också finnas utbildade trupputbildare, reserver, planer för nyutbildning och en förberedd befälsutbildning på alla nivåer. Dessutom finns det all anledning att se över löner och förmåner för såväl de som går grundutbildning som de vilka skriver på avtal för tjänstgöring. Skattelagarna beslutar riksdagen om. Sängplats och fri mat under utbildning och kontraktjänstgöring borde inte vara en omöjlighet.

Rolf K Nilsson

Redaktör bloggen kontur.nu

Fd riksdagsledamot och ledamot av försvarsutskottet

Lär dig mer om Skeldar.

GE DITT FÖRBAND INFORMATIONS- ÖVERTAGET

I DAGENS KOMPLEXA KONFLIKTER är tillgång till information en ofta helt avgörande faktor. Med Saabs obemannade helikoptersystem Skeldar kan du nu rusta ditt förband med en helt ny förmåga att skapa informationsövertag.

Skeldar är ett autonomt flygande spaningssystem som kan förstärka både marina och landbaserade operationer med spaning, rekognosering, insamling och distribution av måldata, utvärdering av insatseffekter och mycket annat. Allt i realtid.

Den drygt två hundra kilo lätta helikoptern är mycket enkel att hantera och startar och landar på små ytor – ett fartygsdäck eller var som helst i terrängen. Den kan också hovra i timmar och genomföra sina uppdrag dag som natt, även i hårt väder och under usla siktförhållanden.

Skeldar har förmågan att operera i farliga miljöer utan att exponera ditt förband för onödiga risker. Informationsövertag innebär att du och ditt förband alltid ligger steget före.

www.saabgroup.com

FÖRBUNDSNYTT

SENASTE NYTT FRÅN
OFFICERSFÖRBUNDET

HAR DU KOLL PÅ ARBETSRÄTTEN

Officersförbundet genomför varje år ett antal fackliga utbildningar där du som är medlem i förbundet kan lära dig mer om de lagar och regler som styr arbetsmarknaden. Läs mer på www.officersforbundet.se.

ÄR DU RÄTT FÖRSÄKRAD?

Genom ditt medlemskap i Officersförbundet kan du teckna ett antal personförsäkringar. Vet du vilka försäkringar som du tecknat? Logga in på förbundets hemsida och kontrollera ditt försäkringsskydd.

Nyheter i Officersförbundets personförsäkringar

Från och med 1 september utökas skyddet och erbjudandet i gruppförsäkringarna hos Länsförsäkringar.

- Alla medlemmar med gruppförsäkring har nu tillgång till ett personligt samtalsstöd dygnet runt via SOS International.

Med det personliga samtalsstödet får du direkt stöd och hjälp via telefon när du har problem i privat- eller arbetslivet. Du får hjälp med råd och vägledning vid psykologiska, psykosociala, juridiska, ekonomiska eller hälso- och livs-

stilsfrågor. När det gäller juridisk och ekonomisk rådgivning avser detta privat problematik, frågor om affärsjuridik eller ekonomiska frågor om företagsverksamhet ingår ej. Du är helt anonym och SOS International har givetvis tystnadsplikt. Du kan ringa personligt samtalsstöd dygnet runt telefon: 077-440 07 07 från utlandet +46-77-440 07 07.

- En Första hjälpersättning ingår i sjukkapitalförsäkringen, detta gäller retroaktivt från och med första september 2012.

Får du någon av diagnoserna nedan, så betalas ett prisbasbelopp ut direkt när diagnosen är fastställd. 2013 motsvarar ett prisbasbelopp 44 500 kronor.

- Malign tumörsjukdom
- Benign hjärntumör
- Ulcerös kolit (tarmsjukdom)
- Morbus Crohn (mag- och tarminflammation)
- Addisons sjukdom (krypta binjurar)
- ALS (förlamningssjukdom)
- SLE (kronisk reumatisk sjukdom)
- Parkinson

– Sjukdom orsakat av blod eller plasmatransfusion.

- 25 procents rabatt på första årspremien om du tecknar en sjukvårdsförsäkring under perioden 1 september fram till 31 december 2013. Ansökan och information finns på officersforbundet.se
- Barnförsäkringen gäller till och med det år barn fyllt 25 år. Nu kan man därefter teckna en olycksfallsförsäkring utan någon hälsoprövning. Hämta ansökan för olycksfallsförsäkring på officersforbundet.se

Utveckla dig i din yrkesroll

Försvårshögskolan erbjuder Sveriges samlade kompetens och erfarenhet inom ämnesområden för samhällets skydd och säkerhet.

Hos oss kan du studera statsvetenskap med två olika inriktningar; **säkerhetspolitik** eller **krishantering och internationell samverkan**. Du kan också läsa kurser inom bland annat **ledarskap, folkrätt, militärteknik, ledningsvetenskap** och **militärhistoria**.

Ansök senast **15 oktober!**

Läs mer på www.fhs.se

OFFICERSFÖRBUNDET PÅ FACEBOOK

Officersförbundet finns på facebook. Där kan du bland annat få glimtar av förbundets dagliga verksamhet. Välkommen att säga vad du tycker om

Officersförbundet och Försvarsmakten och dela med dig av information du tror är intressant för andra medlemmar.

MEDLEMSSTATISTIK

Yrkesverksamma, 23/8 2013

Officer	9006	(+351)
Reservofficer	53	(-1)
Soldat/gruppbefäl	3548	(+87)
Hedersmedlem	3	(+0)
Övrig	88	(-1)

Nya insatstillägg

Den årliga översynen av insatstilläggen (fd missions-tillägg) är genomförd.

De nya tilläggen gäller från och med

2013-04-01. Sänkta insatstillägg träder i kraft för roterande personal till insatsområde från och med

2013-08-01. Tillägget utgörs av en

insatsrelaterad del (hot och umbäranden) och en del som utgår för fredsframtvingande insats enligt FN kap. VII.

INSATS/LAND	INSATS	KAP. VII	INSATSTILLÄGG
ISAF/Afghanistan	8 600 kr	2 000 kr	10 600 kr
UNAMA/Afghanistan	9 200 kr	2 000 kr	11 200 kr
MONUSCO/Kongo DRC	8 000 kr	2 000 kr	10 000 kr
UNMOGIP/Indien-Pakistan	8 400 kr		8 400 kr
UNMISS/Sydsudan	7 000 kr	2 000 kr	9 000 kr
EUNAVFOR/Adenviken	4 400 kr	2 000 kr	6 400 kr
EUTM/Mali*	6 100 kr		6 100 kr
EUTM/Uganda	5 900 kr		5 900 kr
KFOR/Kosovo	2 700 kr	2 000 kr	4 700 kr
UNTSO/Egypten-Israël-Libanon	5 500 kr		5 500 kr
NNSC/Sydkorea	3 500 kr		3 500 kr
EUFOR/Bosnien-Hercegovina	1 700 kr		1 700 kr

* Gäller från 2013-05-01

Gå igenom din vardags-ekonomi

Länsförsäkringar erbjuder dig som är medlem i Officersförbundet en genomgång av din privatekonomi med lån, sparande och pension och villkoren för dina sakförsäkringar. Länk till lokala kontaktpersoner på Länsförsäkringar hittar du på officersforbundet.se

PELTOR™

The Sound Solution

Ökad Effektivitet Säkerhet & Tillförlitlighet

För att kunna agera framgångsrikt måste soldatens alla sinnen vara skarpa. Hörseln är lika viktig som synen, både i mörker och i dagsljus. Peltor™ ComTac™ XP är det senaste hörande hörselskyddet för militärt bruk, med bättre dämpning (SNR 28), längre batteritid samt mer plats för örönen för ökad komfort. En nyhet är Plug-Mode, vilket innebär att du kan få ett dämpvärde på hela SNR 39 om du kombinerar ComTac XP med en E-A-R Classic hörselpropp.

För mer information, välkommen att kontakta vår Kundtjänst på telefon 0370-65 65 00. Referera till ramavtal FM-1211-10 vid beställning.

Peltor™ ComTac™ XP

Under tryggare förhållanden

3M

Årets avtalsrörelse är igång

Officersförbundet kräver, via det fackliga förhandlings- och samverkansorganet OFR, bland annat att löneökningar ska fastställas i siffror. Ett annat viktigt yrkande är att även gruppchefer, soldater och sjömän ska omfattas av det statliga trygghetsavtalet när deras anställningar löper ut.

Parterna står långt ifrån varandra på vissa områden i årets avtalsrörelse, till exempel när det gäller huruvida avtalet ska vara tidsbestämt eller löpa på tillsvidare. Arbetsgivaren vill inte heller ha några fastställda siffror i avtalet.

Det centrala avtalet tecknas av Arbetsgivarverket och Offentliganställdas förhandlingsråd för statligt anställda, OFR/S,P,O*. Sedan tecknar Officersförbundet (inom

ramen för OFR/O FM) ett lokalt löneavtal med Försvarsmakten, utifrån de förutsättningar som finns i det centrala avtalet.

Nytt avtal från den 1 oktober

Nuvarande avtal, som är ettårigt, löper ut den 30 september 2013 och då ska förhoppningsvis ett nytt avtal vara färdigt. Om så inte är fallet så finns en möjlighet att prolongera, dvs förlänga nuvarande avtal till dess att parterna kommer överens om ett nytt.

Ett annat scenario är att parterna står så långt ifrån varandra att OFR väljer att vara avtalslöst och eventuellt varslar om konflikt.

Tidsbegränsat avtal

OFRs yrkande handlar om att behålla tidsbestämda avtalsperioder och att anställda inom staten ska ha

löneökningar som är lika stora som inom andra branscher.

– För att kunna säkerställa det fackliga inflytandet behöver vi tidsbegränsade avtalsperioder, där medlemmarna och förbundet med återkommande regelbundenhet får möjlighet att se över villkoren och med gemensam kraft ställa krav på utveckling av dem, säger Niklas Simson, förhandlingschef.

En annan viktig fråga för Officersförbundet är att Trygghetsavtalet ska gälla även för gruppbefäl, soldater och sjömän.

– Vi drev frågan om Trygghets-

Niklas Simson,
förhandlingschef

avtalet redan förra året och fick då igenom att frågan skulle ses över under avtalsperioden. Översynen har dock inte lett till någon förändring i avtalet och därför återkommer vi med samma yrkande i år, säger Niklas Simson.

OFR/ S,P,O yrkanden:

- Alla ska garanteras löneutveckling
- Alla ska ha större inflytande över sin lön
- Förbättrat stöd vid lokal oenighet om lön
- Trygghetsavtal även för gruppbefäl, soldater och sjömän
- Föräldrapenningtillägg även för de tio första dagarna vid barns födsel
- Förbättrade restidsavtal

Arbetsgivarverkets yrkanden:

- Tillsvidareavtal

Tänk på din trygghet. Det gör vi.

Vad händer med dig och din familjs ekonomi om du skulle råka ut för en olycka eller bli långvarigt sjuk? Officersförbundet har tänkt på dig och satt ihop ett försäkringspaket som skyddar dig.

Läs mer om dina medlemsförmåner på www.officersforbundet.se eller kontakta medlemservice på telefon 08-440 83 30.

- Inga fastställda löneökningar i procent eller i belopp
- Lönerrevision ska ske genom lönesättande samtal
- Tjänstepensionsavtalet ska ändras till avgiftsbestämda lösningar
- Trygghetsavtalet är uppsagt och man vill teckna nytt som enbart omfattar uppsagda på grund av arbetsbrist

OFR/S,P,O och Arbetsgivarverkets fullständiga yrkanden finns på officersförbundet.se

*OFR/S,P,O (Statstjänstemän, Polis, Officerare) är ett förhandlande samverkansorgan för åtta fackförbund inom statlig sektor som tillsammans organiserar cirka 100 000 anställda. Medlemmarna finns inom Fackförbundet ST, Polisförbundet, Officersförbundet, Lärarförbundet, Vårdförbundet, Försvarsförbundet, Tull-Kust och Ledarna.

Pressmeddelande 2013-08-26

Regeringens krav leder till ökad obalans mellan uppgifter och resurser

Officersförbundet är mycket kritiskt till regeringens hantering av Försvarsmaktens personalbehov intill 2019. Regeringens krav på ändrad planering med minskade personalkostnader kommer att leda till en sammantaget försämrad operativ förmåga.

Försvarsmakten har nu lämnat sitt svar till regeringen angående uppdraget att planera om så att personalkostnaden blir 500 miljoner lägre 2019. Försvarsmakten menar att den stora mängd befattningar som måste strykas i FMORG 13 leder till konsekvenser för den samlade operativa förmågan, minskad förmåga att upprätthålla grundberedskap, minskad förmåga till insatser,

minskad produktionskapacitet och minskad förmåga att utveckla och vidmakthålla krigsförbanden.

Officersförbundet är enig med Försvarsmakten om de stora konsekvenser som regeringens krav på ändrad planering leder till.

– Regeringen har nu bollen, det är tydligt att det inte både går att ha och äta kakan samtidigt. Jag påstår att Försvarsmaktens bedömning av hur organisationen ska se ut är avsevärt mer trovärdig än regeringens. Utifrån medlemmarnas dagliga erfarenheter vet jag att organisationen redan idag är alldeles för slimmad, säger Lars Fresker, Officersförbundets ordförande

Utöver de konsekvenser som Försvarsmakten särskilt lyft fram så pekar Officersförbundet på att det

redan nu är obalans mellan uppgifter och personella resurser vilket leder till ökad ohälsa bland Försvarsmaktens personal. Vidare att all personal behövs intill 2019 för att det ska finnas några förutsättningar att nå regeringens inriktning.

– Regeringen må ha sitt mål och sin syn på vilka personalkategorier som ska finnas i Försvarsmakten 2019. Om de har rätt eller fel ska utvärderas av försvarsberedningen och prövas av Riksdagen inför 2015. Men de kan inte blunda för att det just nu är en obalans mellan uppgifter och personella resurser. En ändrad planering för 2019 sätter onekligen käppar i hjulet för att skapa balans här och nu avslutar Lars Fresker.

Patria

Experience Perfection

www.patria.fi

www.patriahelicopters.com

Villkorsavtalet ersätter ALFA

För att göra avtalet lättare att förstå och hantera har ALFA genomgått en hel del redaktionella förändringar och bytt namn till Villkors-Avtalet. Det handlar inte om några materiella förändringar utan om att göra avtalet mer tillgängligt.

I Försvarsmakten finns cirka 25 kollektivavtal på försvarsmaktsnivå. De flesta är slutna med stöd av, eller som kompletteringar till det centrala avtalet ALFA (Allmänt Löne- och FörmånsAvtal) som gäller för hela den statliga sektorn. Många av de grundläggande regleringarna för beräkning av lön och övriga anställningsvillkor som tillämpas i Försvarsmakten följer den reglering som finns i ALFA.

För att göra ALFA lättare att förstå och hantera inledde de centrala parterna för ett par år sedan ett översynsarbete. Det arbetet ledde fram till ett stort antal redaktionella ändringar där det materiella innehållet inte förändrades. Parterna kom också överens om att byta namn på avtalet till Villkors-Avtalet (VA).

Delad tidpunkt för införande av Villkorsavtalet

Tanken var att VillkorsAvtalet skulle ersätta ALFA från och med den 1 juni 2013. Det gör det också på de allra flesta områden inom staten men inte inom Försvarsmakten. Då Försvarsmakten fått problem med anpassningar i sina stöd-system senarelägger man bytet av avtal inom FM till den 1 oktober.

Det här innebär alltså att medlemmar inom FMV, Rekryteringsmyndigheten och FHS från och med den 1 juni omfattas av VillkorsAvtalet men att alla medlemmar inom Försvarsmakten omfattas av ALFA fram till den 1 oktober 2013 då VillkorsAvtalet börja gälla även där.

Nya avtal om timsemester och föräldralön

Från och med årsskiftet 2014/15 kan du ta ut semester del av dag.

Den 13 juni tecknade Officersförbundet genom förhandlingsorganet OFR/O FM avtal med Försvarsmakten om att ersätta semesterdagar med semestertimmar och att ersätta föräldralönstillägget med föräldralön.

Det nya semesteravtalet innebär ingen förändring i antalet dagar utan handlar om att man nu räknar semestern i timmar vilket innebär att du som arbetstagar har möjlighet att ta ut semester del av dag.

Föräldralön

Avtalet om föräldralön innebär i huvudsak inte heller någon förändring i ersättning. Den innebär en enklare administration än föräldralönstillägget eftersom det i framtiden inte behövs något intyg från Försäkringskassan om att föräldrapenning tas ut. Föräldralönen betalas upp till 360 dagar per barnbörd under de perioder du är föräldraledig. Är båda föräldrarna

Föräldralön från september 2014.

anställda inom staten så utgår 390 dagars föräldralön/barnbörd.

Det nya semesteravtalet träder i kraft vid årsskiftet 2014–15 och föräldralöneavtalet den första

september 2014 men de finns redan nu att läsa på officersforbundet.se under rådgivning/avtal. Observera att du måste vara inloggad för att kunna läsa sidan.

Ny tidsplan för ledning och beställning, steg 2

Den nya organisationen för ledning och beställning av försvarslogistik är nu bemanad och placeringsbesluten ska ha skickats ut till berörda individer.

De anställda som berörs av övergången till FMV får den 16 september ett erbjudande om att följa med till FMV genom verksamhetsövergång. Svar ska lämnas senast den 3 oktober.

Den yrkesofficer som väljer att tacka ja till verksamhetsövergång kommer bli civilanställd vid FMV och får då exempelvis 65 års pensionsålder. De yrkesofficerare som väljer att tacka nej till verksamhetsövergång kommer den 11 oktober (preliminärt datum) istället få ett

erbjudande om växeltjänstgöring vid FMV att ta ställning till. Växeltjänstgöring innebär att man är tjänstledig från Försvarsmakten för att istället tjänstgöra inom ramen för en tidsbegränsad anställning vid FMV. Då den tidsbegränsade anställningen vid FMV löper ut återgår individen till sin anställning i Försvarsmakten.

Under tiden fram till den 30 november kommer Försvarsmakten sedan hantera svaren på erbjuden växeltjänstgöring. De som då valt att tacka nej till växeltjänstgöring kommer prövas mot andra eventuella lediga befattningar i Försvarsmakten och i förekommande fall även att turordnas i enlighet med gällande turordningsregler. Ytterst finns då en risk för övertalighet

Växeltjänstgöring ett alternativ.

med uppsägning pga arbetsbrist som konsekvens. Yrkesofficer med fullmaktsanställning kan dock i en sådan situation inte bli uppsagd.

OF Ä höstmöte

**Torsdagen den 10 oktober 2013 på Militärsällskapet,
Valhallavägen 104, portkod 1307.**

PROGRAM

16.30

Samling i mässen för kamratlig samvaro, BIO.

17.30–18.30 (ca)

Höstmöte och föredrag.

Mikael Holmström talar om sin bok
”Den dolda alliansen, Sveriges hemliga
NATO-förbindelser”.

Ca kl 18.45

Gemensam middag. Förrätt med öl,
varmrätt med vin, kaffe och kaka.

Pris: 200 kr

ANMÄLAN

Anmäl ditt deltagande genom att betala in
250 kr till OF Ä plusgirokonto 60 90 10 – 4.
Betalingen ska vara kassören tillhanda
senast den 1 oktober. Glöm inte att notera
namn på blanketten.

Är du sent ute går det också bra att ringa/
maila till klubbmästaren, Leif Sernelin telefon
08-590 81455, mobil 073-064 71 73,
e-post: leif.sernelin@sernelin.se

OF Ä MEDLEMSINFORMATION

Att bli och att vara medlem

Du, som går i pension, kan kvarstå som
medlem i Officersförbundet, få
Officerstidningen, behålla
förbundsförsäkringarna till 67 års ålder och
även ansluta dig till OF Ä. Anmäl till
Officersförbundets kansli –
medlemsregistret. (se nedan) om du vill
byta till OF Ä.

Avslutande av medlemskap

Du som önskar lämna OF Ä och du som
är anhörig till en OF Ä – medlem, som
avlidit anmäler detta till medlemsregistret
på Officersförbundets kansli. Det går
fortare än den periodiserade
uppdateringen från folkbokföringen och
onödiga /oönskade utskick av kallelser
stoppas snabbare.

Officersförbundets medlemsregister

Postadress: Box 5338, 102 47 Stockholm.
Besöksadress: Sturegatan 15.
Teleon: 08-440 83 30.
(OBS stängt onsdagar och fredagar.)

VARMT VÄLKOMNA – STYRELSEN för OF Ä

Försvarsmaktens personalstruktur

I senaste numret (4/2013) av Officerstidningen berörs det så kallade Regeringsbeslut 5 (RB 5), d.v.s. uppgiften till Försvarsmakten att minska lönekostnaderna.

Det finns tyvärr skäl att befara att Försvarsmaktsledningen väljer att minska de lönekostnader som är att relatera till verksamheten vid förbanden, istället för att se över bemanning och verksamhet vid staber, i synnerhet vid Högkvarteret (HKV). Det finns därför skäl att uppmärksamma hur personalstrukturen inom Försvarsmakten för närvarande är, och hur den avses utvecklas – allt enligt Högkvarterets egna uppgifter. Den 31 december 2012 var fördelningen i olika grader för officer och specialistofficer enligt nedan. Uppgifterna härrör från skrivelse från Försvarsmaktens Högkvarter till undertecknad. Motsvarande tabell finns i den aktuella skrivelsen.

Vid samma tidpunkt fanns 4341 gruppchefer/soldater/sjömän. Detta skall då jämföras med i tabellen redovisade officerare och specialistofficerare – d.v.s. det förelåg en anmärkningsvärd befälstätt. Härutöver var, enligt samma skrivelse, 5000 civila (varav 510 i någon form av chefsbefattning) anställda i Försvarsmakten.

Den långsiktiga personalplanen är, enligt samma skrivelse, att Försvarsmaktens anställda skall utgöras av 4100 officerare, 5100 specialistofficerare, 6600 gruppchefer/soldater/sjömän, 5100 civila samt 2000 reservofficerare.

Det finns skäl att fråga sig om Försvarsmakten verkligen behöver 4100 officerare, 5100 specialistofficerare, 5100 civila samt 2000 reservofficerare för att skapa förband av, och leda, 6600 gruppchefer/soldater/sjömän samt 22 000 personer i Hemvärnet.

För att travestera Winston Churchill: "Aldrig har så många haft så få att leda med så lite".

Ser man till antalet generaler inklusive brigadgeneraler/flottiljamiraler, överstar, överste-löjtnanter/

Insändarskribenten travesterar Churchill.

kommendörkapten och, i någon mån, majorer/örlogskaptener samt reservofficerare så är detta antal vad som normalt erfordras för en "mobiliserad" Försvarsmakt om minst 75 000–100 000 män.

Har Försvarsmakten just nu en för sin uppgift lämplig personalstruktur? Svaret är nej.

Finns det skäl anta att Försvarsmakten, i sin tänkta organisation och efter reduceringar med anledning av RB 5 kommer att få en lämplig personalstruktur? Med stor sannolikhet – nej.

Det finns skäl att befara att "overheadkostnaderna" alltfört förblir orörda, på bekostnad av insats- och annan förbandsverksamhet.

Lars-Henning Persson
f.d. major vid HKV (MUST)

Grad	Officer	Specialistofficer
General/Generallöjtnant/Generalmajor	18	0
Brigadgeneral/Flottiljamiral	16	0
Överste 1/Kommendör 1	1	0
Överste/Kommendör	135	0
Överstelöjtnant/Kommendörkapten	968	0
Regementsförvaltare	0	0
Major/Örlogskapten	1648	4
Kapten	2788	5
Förvaltare	7	3
Löjtnant	2381	13
Fanjunkare	5	16
Fänrik	438	19
1. Sergeant	7	998
1. Maskinist	0	1
Sergeant	1	12
Saknar grad	11	45
Summa	8424	1116

Tre Kronor mot nya djärva mål?

Sedan jag i OT 3/2013 frågade hur det stod till med projektet Tre Kronor har jag fått många ryggdunkningar och kommentarer som "ett ord i rätten tid".

Lätt förståeligt med tanke på att de flesta av oss ställt stort hopp till den uppmålade avsikten att tillhandahålla lägenheter i centrala Stockholm. Senare följt av besked om att tilldelningen av tomt i Norra Djurgårdsstaden bara var en formalitet. Det senaste huvudspåret leder till en järnvägsstation i Täby där man kanske kan sitta som den pensionerade stinsen...

Sent omsider inflöt ett svar på min insändare även om sakfrågorna sorgfälligt undveks.

Vi sjömän är vana att före en längre resa bänka distanser, ta ut kurser och rådfråga aktuella "lotsar" (kusthandböcker) för att med största säkerhet nå målet på avsedd ETA.

Annars kan det bli som när kadetterna planerade en resa med

landskapsjagare genom Östra stendörren. Dessbättre förkastades färdplanen men här gäller tydligen också trial and error.

Ordförande meddelade vid årsmötet, då man uppmärksam noterat att jag var närvarande, att några erbjudanden i de oroshärdar som varit i hetluften under våren avvisats. En pensionärstillvaro i Tensta är nog ingen drömtillvaro på livets höst så det hedrar ledningen att de alternativen lämnats obeaktade.

Mera oroande är att en styrelseledamot berättat för mig att han gått med i styrelsen för att få en ensiffrig köplats. Kanske sagt på skämt men icke desto mindre med sanningen överensstämmande. Det kan vara på sin plats att redovisa styrelsens turordningar i nästa OT.

I förra numret av OT skrev Tre Kronors ordförande, i okränkligt mål:

"Att gå ut i offentligheten med sitt missnöje är dessbättre en av de friheter som vår demokrati ger oss. Ett styrelsekick som vi krigsmän

och officerare en gång har anställts för att försvara."

Så sant, men här föreligger uppenbarligen ett fall av tungomålstalande eftersom det i samma veva dampner ett hotbrev i brevlådan under-tecknat av åtta ansvarstygda styrelseledamöter som passar väl in på min beskrivning av fänrikarnas bemötande från CBÖS sida för drygt fyrtio år sedan. I brevet ondgör de sig över att min insändare skadar projektet. Projektet och/eller styrelsen tål tydligen inte en öppen debatt.

Jag har svårt att se hur förslag för en anpassning till moderna tidens krav och önskemål kan skada projektet. Viss justering av kompasskursen har ju myndigheterna redan framtvingat.

Det är knappast något livskraftigt projekt som inte tål synpunkter från de tilltänkta avnämarna även om någon med sur mage skulle uppfatta det som kritik. Risken att hamna i lägervall tycks överhängande.

Undertecknarna kan ju presente-

ra sig i nästa nummer och förklara sin inställning närmare. Själv har jag svårt att förstå att positiva förslag till förbättringar skulle kunna skada ett seriöst projekt. Men man kan inte förstå allt. Herrarna tycks lyckligt ovetande om systerfartyget Göta Lejons uppfordrande och hedrande devis som borde vara varje hederlig svensk officers ledstjärna.

Andan i brevet leder först tankarna till Sven Dufwa och kulan som visste var den tog. På modern prosa våltaligt och träffsäkert bättre uttryckt i en devis av min favoritförfattare alla kategorier; Alf Henrikson: *Retar du upp dig på ting som är små så är du väl inte större än så.*

Vi ser med spänning fram mot Tre Kronors färd mot nya djärva mål. Som uppmuntrande ledanvisning rekommenderas:

*"Vad rör det oss om kursen...
Så länge alla fyrar blinka..."*

Med tillönskan om fair winds!

Claes-Göran Dahl

RÖS-skyddat säkerhetsskåp för servrar i skalskyddsklass SS1/ EMP

Säkerhetsklass SS3492!

Säkerhetsskåpet har utvecklats av KAMIC tillsammans med Rosengrens på uppdrag av försvaret. Skåpet är en säkerhetsinvestering för att skydda viktig information på servrar m.m. från intrång. Välkommen att kontakta oss för mer information!

KAMIC • Box 278, 651 07 KARLSTAD • 054 - 57 01 20 • www.kamicemc.se
ROSENGRENS • Box 315, 192 30 SOLLENTUNA • 010-209 51 36 • www.rosengrens.se

A PART OF KAMIC COMPONENTS

Vilken är din kombination?

Våra kunder efterfrågar överlägsna lösningar och en ödmjuk attityd. Vi levererar både och. Vi har valt att kalla det vår kombinationskraft.

VÅRA TEKNIKKONSULTER VÄSSAS genom kvalificerade uppdrag och vår unika kompetenssyn, där de mjuka delarna är lika viktiga som de tekniska, tillsammans med verksamhetskunskapen. Det gör att vi erbjuder konsulter med både hjärta och hjärna.

VI SÖKER NU fler konsulter inom flera områden på flera platser i landet.

LÄS MER och lämna din cv på combitech.se/job

VI ÄR ALLA KONSULTER PÅ COMBITECH – ett av Sveriges största konsultföretag som kombinerar teknik, miljö och säkerhet. Vi finns på 20 orter i Sverige, och har även kontor i Norge.

COMBITECH

karriär

kids

LADDA NER
VÅR KATALOG PÅ
UB.SE

Stolt leverantör av brandskydd till FMV/Försvarmakten!

Handbrandsläckare för pansrade fordonsplattformar

3650 st specialdesignade kolsyresläckare med fordonshållare

1700 st modifieringar av befintliga pulversläckare

Samt underhållsavtal t. o. m. 2023-12-31

(Avtalsnr: 367259 – LB 851936)

